

Sokolske novine

Drugo polugodište 2025/26 / Br.46

Sluga, gospodar ili psihoterapeut

Kako priroda pokaže svoju snagu

Šta bi se desilo da Zemlja prestane da se okreće?

Ruđer Bošković škola inspiriše učenike da postanu časni, principijelni, obrazovani i obzirni ljudi sposobni i voljni da daju značajan doprinos lokalnoj i svetskoj zajednici.

Ruđer Bošković School inspires learners to become honourable, principled, knowledgeable and caring individuals, capable and willing to make considerable contribution to a local and a world-wide community.

Broj 46, jun 2026, godina XXIII

Impresum

Izdavač: Gimnazija „Ruđer Bošković”

Izvršni direktor: Dijana Štulić

Glavna i odgovorna nastavnica urednica: Katarina Urošević

Likovni urednik: Zoran Mišić

Lektor: Katarina Urošević

Redakcija:

- Aleksandar Vasilčić, glavni i odgovorni učenik urednik

- Petar Tolimir, urednik specijalnih projekata

- Ena Alvirović, kreativni urednik

Monika Vasić, Damir Omrčen, Iva Spasić, Jana Lađević, Mateja

Trifunović, Milena Pavlović, Milica Skočajić, Nada Milićević,

Natalija Radović, Nena Šurlan, Relja Karanović, Stefan

Todorović, Tara Manigodić, Andrija Ilić, Jana Vasić, Jana Pašagić,

Lana Štulić, Zora Pazman, Tijana Srdanović., Dunja Cvetković,

Srna Tatalović, Tin Lukić.

Naslovna strana: Stanislava Podrobnjak

Dizajn i layout: Redakcija časopisa i printscreen.rs

Štampa: Skripta Internacional,

Mike Alasa 54, Beograd

Izlazi 2 puta godišnje.

Tiraž: 300 primeraka

SADRŽAJ

SADRŽAJ

REČ UREDNIKA

PRIČE

<i>Jana Vasić</i>	5	Putopis iz Atine
<i>Lana Štulić</i>	6	Životinjska farma
<i>Lana Štulić</i>	7	Vladar dvorišta
<i>Andrija Ilić</i>	8	Čovek nije reka da se ne osvrće za sobom

SPORT

ALTRUIZAM

<i>Relja Karanović</i>	11	Altrizam iz CAS dnevnika
------------------------	----	--------------------------

DRAMA

INTERVJU

<i>Luna Zimonjić</i>	17	Intervju sa Nenadom Zimonjićem
----------------------	----	--------------------------------

PREPORUKE

<i>Grupa autora</i>	19	Naš kulturni život
<i>Milica Skočajić</i>	22	Sluga, gospodar ili psihoterapeut? Upotreba alata veštačke inteligencije kod mladih
<i>Tara Manigodić</i>	23	Kako teče jedna debata
<i>Željko Keljanović</i>	24	Temple of Saint Sava
<i>Nena Šurlan</i>	25	Ujedinjene nacije
<i>Milena Pavlović</i>	26	Pismo bibliotekarke
<i>Tim Lukić</i>	27	Kako priroda pokaže svoju snagu: kako razumevanje katastrofa može spasiti živote
<i>Jana Ladević</i>	29	Majkl Džekson

JEZIK

<i>Tijana Srdanović</i>	31	Scroll Smater
<i>Dunja Cvetković</i>	34	Milano
<i>Natalija Radović</i>	35	Servantes
<i>Darko Miletić</i>	37	Serano de Beržerak
<i>Nada Milićević</i>	38	Vladimir Nabokov

KREATIVNOST

<i>Grupa autora</i>	40	likovni i literarni radovi
---------------------	----	----------------------------

ŠTA AKO

<i>Petar Tolimir</i>	55	Šta bi se desilo da zemlja prestane da se okreće
----------------------	----	--

MATURANTI

Reč učenika urednika

Dragi čitaoci,

Promenili smo dosta toga u Sokolskim novinama, od dizajna i formata do načina na koji biramo šta ulazi u svaki broj, i ponosan sam na to kako časopis danas izgleda. Taj posao je bio lep koliko i naporan, ali upravo zato je i vredelo. Redakcija je radila na ovom časopisu sa mnom, ali i bez mene, i svaki broj koji ste pročitali je njihov koliko i moj, ako ne i više.

Škola nam je dala prostor i poverenje da radimo po svom, što cenim više nego što sam umeo da pokažem dok sam bio ovde. Bilo mi je zadovoljstvo da budem urednik „Sokolskih novina” i da zajedno sa mojim dragim urednicima napravim nešto što vredi čitati. Ovo je moj poslednji broj, ali Sokolske novine ostaju u rukama ljudi kojima verujem.

Vaš glavni učenik urednik,
Aleksandar Vasilic

Reč urednice

Dragi čitaoci i čitateljke,

U veoma setnom raspoloženju pišem ovu završnu reč jer se opraštam od dvadeset treće generacije maturanata, moje generacije. Ujedno sam i srećna jer sam zajedno sa svojim kolegama i roditeljima učestvovala u njihovom odrastanju u divne mlade ljude. Šaljemo ih u svet slobodumne, dobre, energične, radoznale, samostalne, vredne... Snaći će se oni gde god da su, a u ovom skrivenom kutku na Košutnjaku ih čekaju prijatelji za ceo život.

Učenik urednik maturant Aleksandra Vasilic svoju titulu prepušta Petru koji je u ovom trenutku urednik specijalnih projekata. Iz druge godine imamo novu saradnicu Moniku koja je kandidat za urednički odbor. Naša kreativna urednica Ena je odradila izuzetan posao. Napravili smo zajedno nove standarde kada je naš časopis u pitanju koje je sada lako slediti. A sam posao izrade novina koji zahteva predan i posvećen timski rad teče glatko uz ovakve saradnike i saradnice. Beskrajno sam im zahvalna na tome.

U ovom broju videćete izvrstan intervju sa teniserom Nenadom Zimonjićem, koji je vodila naša novinarka Luna Zimonjić. Mnoštvo radova naših kreativnih učenika krase ove stranice. Priče i tekstovi, likovni radovi odraz su onoga što se dešava na časovima. Naši odrasli saradnici profesori aktivirali su se u ovom broju u rubrici jezik i preporuke i kreativnost.

Za kraj ostavljamo najzanimljivu rubriku Šta ako. I u ovom broju ćemo vas iznenaditi popularnom naukom. Rubrika maturanti donosi slike ove generacije i male priče o njima po kojim ćemo ih pamtit.

Uživajte u čitanju, pošaljite nam utiske. Carpe diem.

Katarina Urošević,
Glavna i odgovorna urednica nastavnica

Putopis iz Atine

Jana Vasić

Od 16. do 21. decembra učestvovali smo u razmeni učenika u Atini. Jedanaest učenika iz škole posetilo je *Pierce College*, gde smo proveli nekoliko dana upoznavajući njihov način rada, grad i kulturu.

U Atinu smo stigli 16. decembra u popodnevним časovima. Posle sletanja na aerodrom otišli smo u hotel i ostatak dana proveli odmarajući se od puta. Sledećeg dana posetili smo *Pierce College*. Učenici su nam predstavili školu i prikazali film povodom 150 godina njenog rada. Posle toga slušali smo kratke prezentacije o Akropolju i Monastirakiju. Kasnije smo obišli Akropolj i videli ostatke stare grčke arhitekture. Probali smo tradicionalnu grčku hranu i zadovoljni završili dan.

Trećeg dana slušali smo predavanje o odnosima Grčke i Srbije u Prvom svetskom ratu. Posle toga učenici su nam predstavili neke delove centra Atine, kao što su trg Sintagma, Parlament, Panatinaikos stadion i Plaka. Imali smo priliku i da vidimo tradicionalne grčke igre, a zatim smo obišli centar grada.

U petak smo išli na celodnevni izlet u Nafplio. Grad je mirniji od Atine i poznat je po uskim zanimljivim ulicama i čarobnom pogledu na more. Uveče smo se vratili u školu, gde je bio organizovan božićni bazar. Subota je bila slobodan dan, a uveče smo svi zajedno išli na večeru u Monastiraki, gde su bili i grčki i srpski učenici i profesori. To je bila dobra prilika da razgovaramo i provedemo vreme zajedno van škole.

Vratili smo se kući 21. decembra. Ova razmena učenika nam je omogućila da vidimo kako izgleda školovanje u drugoj zemlji, ali i da upoznamo Atinu.

„Životinjska farma“

Lana Štulić

Za ovaj zadatak odlučila sam da roman „Životinjska farma“ predstavim kroz kratki dramski scenario pod nazivom „Vladar dvorišta“. Ideja je bila da se Orvelova priča o vlasti, manipulaciji i nejednakosti prikaže u potpuno drugačijem, ali povezanom kontekstu. Prikazala sam to kroz dečiju igru u školskom dvorištu.

Umesto farme i životinja, radnju sam smestila u školskom dvorištu, gde grupa dece započinje igru u kojoj su svi jednaki. Međutim, kako igra napreduje, pravila se postepeno menjaju i jedan od učesnika počinje da preuzima kontrolu. Na taj način igra polako prerasta u sistem u kojem jedna osoba ima moć nad drugima. Ova ideja se poklapa sa događajima iz romana „Životinjska farma“, gde revolucija koja počinje idejom jednakosti postepeno prelazi u diktaturu.

Glavni lik scenarija, Marko, predstavlja Napoleona iz romana. On je na početku izabran kao vođa i organizator igre, ali vremenom počinje da menja pravila u svoju korist i postaje vođa koji ima najveću moć. Lik Sare simbolizuje Sneška, jer ona predlaže pravedna pravila i pokušava da održi jednakost među učesnicima igre, ali na kraju je izbačena iz igre. Luka ima ulogu sličnu Skvileru, jer stalno brani Marka, brzo ubeđuje decu da su pogrešno čula stara pravila i zastupa propagandu. Petar i Miloš održavaju vlast i uvek zastupaju Marka, slično psima u romanu, dok grupa dece simbolizuje ovce koje postepeno prihvataju nova pravila.

Svaka scena u scenariju predstavlja jedan važan trenutak iz romana. Na početku igre sva deca su jednaka, što simbolizuje početak revolucije na farmi. Zatim se pojavljuje vođa, uvode se nova pravila i oni koji se protive bivaju uklonjeni iz igre. Pravila se postepeno menjaju, baš kao što se u romanu menjaju „Sedam zapovesti“. U završnoj sceni vođa stoji uspravno dok ostali puze, što simbolizuje trenutak kada svinje počinju da hodaju na dve noge i potpuno preuzimaju vlast.

Kroz ovaj scenario želela sam da pokažem da Orvelova poruka nije vezana samo za jedan istorijski događaj ili politički sistem. Njegova priča govori o univerzalnom problemu moći i manipulacije koji se može pojaviti u svakoj zajednici, čak i u jednostavnoj dečjoj igri.

Glavna poruka scenarija „Vladar dvorišta“ jeste da diktatura ne nastaje iznenada, već se razvija postepeno, kroz male promene pravila koje ljudi često prihvataju bez razmišljanja. Upravo zato je važno prepoznati trenutak kada jednakost počinje da nestaje i kada igra prestaje da bude igra.

Mateja Trifunović

Jana Vasić

„Vladar dvorišta”

Lana Štulić

(*napisano po romanu „Životinjska farma”*)

LIKОВИ:

- Marko – pametno dete koje „organizuje igru”
- Sara – pametna, brza devojčica koja predlaže pravila
- Luka – dete koje sve prenosi
- Petar i Miloš – deca koja su privržena Marku
- Grupa dece – ostali učesnici igre

SCENA 1 – „Svi smo isti”

(*Dvorište škole. Deca stoje u krugu, pripremaju se za igru.*)

Sara: „Hajde da igramo neku igru, baš je dosadno.”

Cela grupa dece (zajedno u glas): „Može!”

Sara: „Ali igramo igru tako da smo svi jednaki i da svi imamo ista pravila.”

Jelena: „Pravilo broj 1: Trčimo i igramo se zajedno!”

Nikola: „Ako neko padne, svi mu pomažemo.”

Ivana: „Pravilo broj 3: Nema vođe! Svi učestvujemo jednako.”

Narator: „Kao u romanu, sve počinje savršeno. Svi smo jednaki. Svi smo složni. Svi smo pravični.”

SCENA 2 - „Red mora da postoji”

(*Posle kratkog vremena, Marko stane na sredinu dvorišta*)

Marko: „Stalno se mešamo i neko ne zna ko je na redu. Treba nam vođa da bi igra bila bolja. Ako hoćete... mogu ja.”

(Deca klimaju glavama. Niko i ne vidi problem.)

Sara: „U redu... ali ostajemo pri istim pravilima.”

Marko: „Naravno. Samo dodajemo novo: Vođa može da prilagodi pravila kada misli da će igra bolje funkcionisati.”

Sara (tiho): „Ali to menja sve...”

Luka: „SARO! Marko igra igru najbolje! On zna najbolje kako treba!”

SCENA 3 - „KREĆU PROMENE”

(*Igra se nastavlja, ali Marko sve manje igra igru.*)

Marko: „Imam novo pravilo: Vođa može da odmara dok drugi igraju, jer mora da pazi da sve ide kako treba.”

Jelena: „Kako to da samo on odmara?”

Luka: „Pa mora neko da gleda igru! Bez vođe bi sve propalo.”

(Marko postavlja Petra i Miloša kao „čuvare”. Oni stoje pored njega.)

Marko: „Njih dvojica su moji pomoćnici. Oni će paziti da sve ide po pravilima.”

Petar i Miloš: „Svi brže! Ne staj! Marko je tako rekao!”

(*Deca nastavljaju da se igraju, ali uznemireni jer vide šta se oko njih dešava*)

SCENA 4 - „Uklanjanje onih koji smetaju”

(*Sara dolazi do Marka, nervozna i uznemirena.*)

Sara: „Marko, ovo više nije naša igra. Potpuno si je promenio.”

Marko (mirno): „Novo pravilo: Ko se protivi vođi, više ne može da igra.”

Luka (glasno): „Da! Sara stalo smeta! Igra će biti bolja bez nje!” (Čuvari je izvode van kruga igre. Sara je u čudu, sklanja se od svojih drugara i počinje da plače.)

Narator: „Kao što je Sneško prognan sa Farme i ovde je nestala prva koja je postavila pitanja.”

SCENA 5 - „Izmena igre”

Marko: „Postoji još jedno novo pravilo: Kada neko padne, niko ne sme da mu pomaže. Tako samo gubimo vreme i nismo više mali da nam treba pomoć.”

Nikola: „Ali... to je bilo prvo pravilo!”

Luka: „Nije tačno. Prvo pravilo je uvek bilo da slušamo vođu. Vi ste pogrešno zapamtili.”

Narator: „Deca početno pravilo više i ne pamte, sve je propalo.”

SCENA 6 - „KREĆEMO DA PUZIMO”

(*Deca su sve umornija. Marko sada stoji visoko na klupi, a čuvari ga okružuju.*)

Marko: „Sad ćemo poslednje pravilo, najvažnije! Vođa ima pravo da hoda uspravno kao odrasli. A svi ostali igrači moraju da se kreću što niže, da bi pokazali poštovanje prema vođi.”

Narator: „To je prvi trenutak u kojem deca puze. Do sada to nigde nije bilo pravilo. Sada je deo diktature.”

Luka: „Ovo je najbolja igra ikada!”

Narator: „Kao što vidite, na dvorištu više nema jednakosti.”

SCENA 7 – KRAJ: DETE ILI DIKTATOR?

(*Nastavnica ulazi u dvorište.*)

Nastavnica: „Šta se ovde dešava? Zašto svi puzite?”

(Deca se zbunjeno gledaju. Niko ne odgovara.)

Ivana (šaptom): „Ne znamo... Marko kaže da tako treba.”

(Nastavnica gleda Marka koji stoji uspravno, kao odrastao komandant, okružen „obezbeđenjem”. Slika je jezivo slična slici nekog diktatora.)

Narator: „Kao na kraju romana Životinjska farma kada su se svinje i ljudi stopili, ovde se više ne zna da li je Marko dete koje se igra ili diktator koji komanduje.”

Čovek nije reka da se ne osvrće za sobom

Andrija Ilić

Ne može se dva puta ući u istu reku“, poznata je misao koja se pripisuje antičkom filozofu Heraklitu. Reka teče, menja se i nikada neće biti ista, niti će se osvrnati za sobom da ispita ispravnost svojih postupaka.

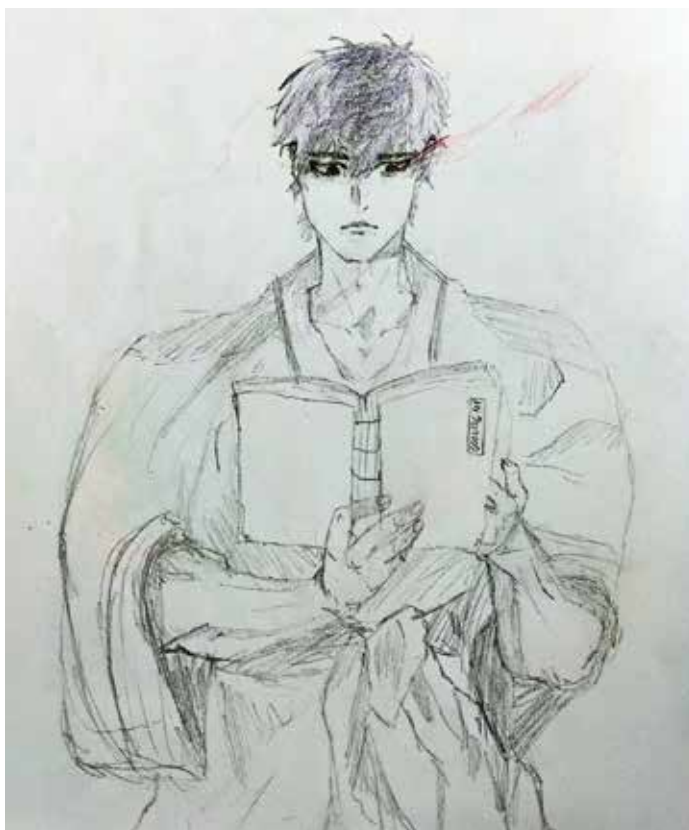
Sagledavajući istorijski razvoj civilizacija poput egipatske i sumerske, jasno nam je da su reke imale presudnu ulogu. Ponekad bi stvarale plodno tle, a ponekad bi svojom nezaustavljivom moći uništavale čitave gradove. S obzirom da su nemilosrdne, čovek je morao da ih ukroti i ograniči. Majka priroda se ne vodi ljudskom logikom, ne razmišlja o tome da li je nekome udovoljila ili ga je osudila na propast.

„Panta rhei“, sve teče i sve se menja. Prirodu ne zanima održavanje nekog poretka, ona ne mari za time. Reka je priroda ili njen izvršni organ. Doneće presudu slobodno, poštujući neke više principe. Čak i onda kad je uslove i kad pokušaju da je potčine, ona nastavlja da čuva svoj slobodarski duh. Reka teče, nju ne interesuje da li je nekad tekla i da li će teći. Ne sklapa prijateljstva, ne vezuje se za mesta kroz koja prolazi. Pronašavši svoju svrhu ona se miri sa sudbinom.

U mnogo čemu, čovek je suprotan reci. Pre svega, on je uvek ograničen društvenim normama. Nepomirljiv je u početku, neće da im se preda. Nažalost, ubrzo shvata da nema izbora, postaje sužanj i odriče se urođene slobode na koju ima pravo. Okružen je nedaćama ko ni jedno drugo živo biće. Pati za prošlošću, iščekuje bolju budućnost. Životni vek poistovećuje sa radnim. Plaši se neuspeha kao crne smrti. Radije bi se uljuljkao u svoju zonu lagodnosti nego pokušao da stisne zube i promeni nešto. Kako ga uopšte možemo kriviti, kad nije on kriv, već drugi! Isti ti drugi koji oblikuju njegov život svojim mišljenjima i ispraznim komentarima.

Čovek će se za razliku od reke, retko kad odlučiti da krene kojotskim stazama. Neizvesnost! Sve samo ne neizvesnost. Suština je u mimikriji, moraju se pažljivo donositi odluke kako se ne bismo izložili neprijatnosti. Ako se izložimo, to je kraj ili je zapravo to početak. Nema napredovanja bez suočavanja, mi moramo otkrivati nove horizonte. Ono što nas sprečava je upravo naš najveći dar, a to je misaoni proces. Gordost je naša najtrulija kob. Hibris uvek vodi ka propasti. Mislimo da smo mogli nešto da promenimo i da postupimo drugačije. Grdno se varamo. Kukamo nad time što pošteni ispaštaju, a bestidni uspevaju. Poistovećujemo se sa moralnim i ispravnim ljudima, a istovremeno žalimo što se i mi nismo vodili razvratom. Možda bi nam bilo bolje.

Savest je naš ropac. Savestan pojedinac podvrgnut je Tantalovim mukama. Neprestano se osvrćemo za sobom, a to nas cepa i dezintegriše. Ipak, ostajemo celina. Breme koje smo od Boga dobili ravno je Atlasovom i Sizifovom. Iako deluje da smo bespomoćni u poređenju sa moćnom rekam, mi imamo potencijal da postanemo kao ona. Poimajući prolaznost i teleologiju čovek može sebi da pruži utehu.

Bogdan Milanović

Priča o sportu

Orijentiring sekcija postoji u našoj školi već više od deset godina. Sve je počelo našom saradnjom sa AOK Košutnjakom. Oni su pravili karte terena i napravili su i za kampus. Deca su na prvu informaciju zavolili ovaj sport. Od pitanja da li je to sport do konstatacije da nije važno da li je kiša ili sneg, staza se mora savladati.

Ono po čemu je naša sekcija ponosna je kulturni orijentiring – šetnja Beogradom tragom velikih ljudi ili nacija. Jedna od najzanimljivijih ove godine bila je šetnja tragom francuskih ukusima.

Ove školske godine smo krenuli i na takmičenja. Izuzetni rezultati. Na opštinskom u konkurenciji dečaci 5, 6 razred osvojili smo prva tri mesta i ekipnu nagradu za

školu, devojčice u istoj kategoriji su osvojile drugo mesto, a gimnazialke drugo mesto. Na gradskom takmičenju smo imali treće mesto u inividualnoj i ekipnoj konkurenciji, a na republikom u Boru naš najbolji takmičar je osvoji drugo mesto.

Iz sportske arhive...

Ruđerova orijentiring ekipa

Na republičkom takmičenju u orijentiringu 15.5. 2026. naši učenici su bili izvanredni. Kirill D. je osvojio srebrnu medalju (drugo mesto). Dvoje učenika je u prvih deset, dvoje u prvih 20. Gimnazijalci su takođe pokazali snalažljivost, veštinu i brzinu. Divno iskustvo za sve.

Tragom francuskih ukusa u Beogradu (odlomak iz teksta autorki Milene i Lune)

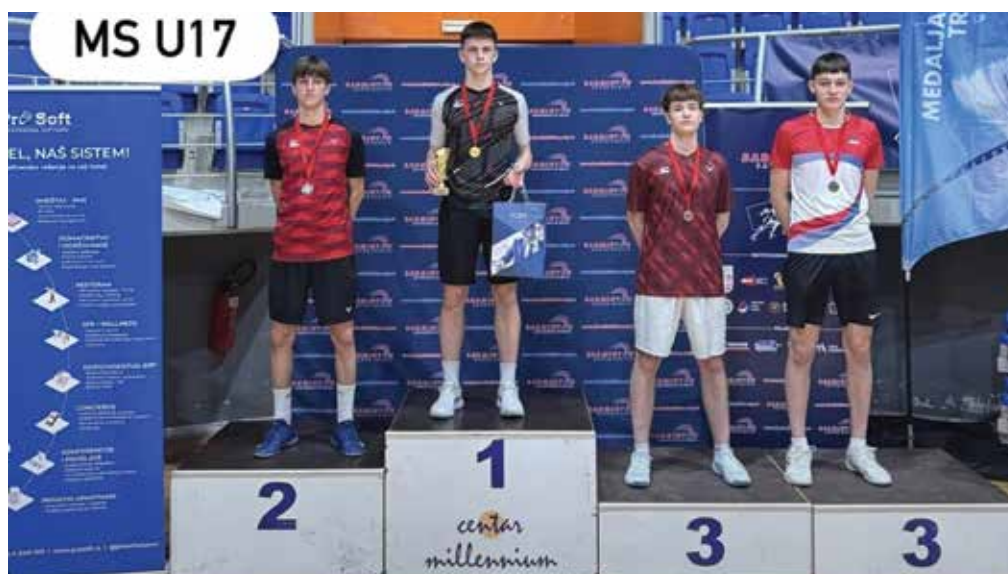
Učenici Gimnazije koje uče francuski išli su na izlet Ukusi Francuske. Cilj izleta bio je da učenici kroz druženje i hranu bolje upoznaju francusku kulturu i gastronomiju. Prva stanica bila je Kalenić pijaca, gde su učenici posetili prodavnicu francuskih sireva Kod Francuza. Tamo su im predstavili različite vrste sireva, njihov način pripreme i značaj u francuskoj kulturi i kuhinji. Poseta je bila zanimljiva i značajno drugačija od ostalih školskih aktivnosti. Sledeća tačka je poznata poslatičarnica La Boulangerie u kojoj smo se počastili poznatim francuskim poslasticama.

Badminton

Juniorski Kup u badmintonu je održan 21. marta, u Vršcu. Naš Đorđe Omrčen (2B) se vratio sa ovog takmičenja sa bronзанom medaljom u jakoj konkurenciji kategorije do 17 godina (U17). Čestitamo mu i želimo puno uspeha u dolazećim turnirima!

Na prvenstvu Srbije za juniore 9.5. u dubl konkurenciji takmičara do 17 godina je osvojio drugo mesto / srebrnu medalju

CAS portfolio Creativity, Activity and Service

Relja Karanović

CAS project: Adapting and writing school play “Stopama Branislava Nušića”

Date: December 03, 2025 - March 02, 2026

CAS strands: Creativity, Service

Learning outcomes: Become more aware of their own strengths and areas for growth, Discuss, evaluate and plan student-initiated activities, Persevere in action, Undertake challenges that develop new skills, Working collaboratively with others.

Our school celebrates Saint Sava Day every year, like every school in Serbia, since he is the patron saint of schools. For this occasion, every year the school drama group performs a play. This year, with guidance and help from my homeroom teacher, I adapted the book “Autobiografija” by Branislav Nušić for the school play. Branislav Nušić was one of Serbia’s most famous and successful playwrights. His plays are still played in theatres around Serbia, they are often satirical and a comment on the political situation in Serbia at the time, which can still be applied today. His autobiography is read in primary school everywhere in the country, as it is a very interesting story, so I thought that it would be fitting for the drama group to perform a play about the most influential playwright in our country. I have adapted scripts for plays in our school before, for “Mamma Mia” and “Into the woods”, but this was the first time when it was a book and not a play that just needed to be adapted for school. I wrote a first draft of the script, which was reviewed by my teacher who gave me feedback that I applied. I was also performing the play. We performed the play twice, once on Saint Sava’s day for the school students and teachers, and once on March 2nd, for anyone who wanted to come to the play.

On March second, we sold tickets to the audience to raise money for Public Soup kitchens in Belgrade. Through this process, I learned how books are adapted into scripts for plays and I was glad that through our performance we were able to raise money for a good cause. This shows that art can have both cultural and social value.

CAS activities

Activity 1: Sports day at Ada

Date: September 12, 2024

Learning outcomes: Persevere in action, Working collaboratively with others.

We went to Ada lake to play different sports like cycling, water skiing, volleyball and basketball. I rode a bicycle around the lake. We picked one of the sports and practiced them during the school.

Activity 2: Scientific orienteering in Botanical Garden “Jevremovac”

Date: October 08, 2024

Learning outcomes: Undertake challenges that develop new skills, Working collaboratively with others.

We went to the Botanical garden in Belgrade to participate in biological orienteering. First, we had a tour of the garden and then we had a task to find specific plants and describe their water uptake in the glass house. We got to learn more about the plants and how to recognize them. My group researched the monstera plant. Its leaves are quite wide, and through evolution it developed holes in its leaves so that the water does not collect on the leaves and break them.

Activity 3: “Ahmad Isak” Memorial Tournament

Date: October 24, 2024

Learning outcomes: Discuss, evaluate and plan student-initiated activities, Undertake challenges that develop new skills, Working collaboratively with others

Our school hosted the “Ahmad Isak” Memorial Tournament. Students from three other high schools came to play basketball, chess, volleyball and table tennis.

With my classmates. We asked to play music throughout the tournament and were able to do so to create a lively atmosphere. We got to see the other students playing sports.

Activity 4: “Humanity at work in a children’s suit”

Date: November 07, 2024

Learning outcomes: Become more aware of their own strengths and areas for growth, Discuss, evaluate and plan student-initiated activities, Working collaboratively with others

I volunteered at the “Humanity at work in a children’s suit” for the school. Paralympic Committee of Serbia and the athletes came to the school to play sports with the students. I sold food that we prepared for the fair. The money raised was donated to the Novak Đoković Foundation.

Activity 5: “Majstor i Margarita” play at the National Theatre

Date: November 28, 2024

Learning outcomes: Become more aware of their own strengths and areas for growth.

We went to the National Theatre in Belgrade to watch a play, an adaptation of Mikhail Bulgakov’s “The Master and Margarita”. The play was interesting and we got to learn more about the novel and see it being acted out on stage.

Activity 6: Visit to elementary school “Miloje Pavlović” for the International Day of People with disabilities

Date: December 03, 2024

Learning outcomes: Become more aware of their own strengths and areas for growth, Develop international mindedness through global engagement, multilingualism and intercultural understanding, Working collaboratively with others.

For the International Day of People with Disabilities, we went to the elementary school “Miloje Pavlović” and got to hear a poetry reading with the students and teachers at the school. We also saw how they work with their therapy dog and saw how therapy with dogs looks like.

Activity 7: Workshop about gender (in)equality

Date: December 04, 2024

Learning outcomes: Become more aware of their own strengths and areas for growth, Develop international mindedness through global engagement, multilingualism and intercultural understanding, working collaboratively with others, consider the ethical implications of their actions. We went to a workshop about gender (in) equality in the house of Jevrem Grujić and got to talk about equality and equity in school, relationships, work, childhood and so on. We also got to play games like association and one about gender stereotypes. We talked to the Commissioner for the Protection of Equality at the workshop about all these topics as well.

Activity 8: “Nora – Lutkina Kuća” Play at the National Theatre

Date: December 10, 2024

Learning outcomes: Become more aware of their own strengths and areas for growth, Consider the ethical implications of their actions.

We went to the National Theatre in Belgrade to watch Henrik Ibsen’s play “Lutkina Kuća”. The play was incredible as well as the actors. It was amazing to see that a play written long ago has such strong feminist messages. The monologue at the end of the play was incredibly moving and powerful.

Activity 9: Science fair

Date: December 12, 2024

Learning outcomes: Develop international mindedness through global engagement, multilingualism and intercultural understanding.

We went to the science fair in Belgrade to see presentations from different fields and topics like biology, physics, geography and many other sciences. We saw presentations about evolution, the respiratory system, synapses, how algae are classified based on DNA and so on. It was an interesting experience to get to learn more about different topics.

Activity 10: New Year’s humanitarian bazar

Date: December 18, 2024

Learning outcomes: Become more aware of their own strengths and areas for growth, Consider the ethical

implications of their actions, Discuss, evaluate and plan student-initiated activities.

I volunteered to sell books that students collected to sell on the New Year’s market to raise money for “Dnevni boravak”. We sold books to other students and teachers, as well as soap made by students and sweets.

Activity 11: Visit to the Museum of Theatre in Belgrade, exhibit about Mira Trailović

Date: February 06, 2025

Learning outcomes: Working collaboratively with others.

With the school, we went to the Museum of Theatre in Belgrade to see an exhibit about Mira Trailović. We learned more about her incredible achievements as one of Serbia’s most famous theatre and radio directors. We saw images from plays she directed and found out how she brought some of the most daring and innovative plays from around the world to stages in Belgrade.

Activity 12: Fair to help animal shelter

Date: March 27, 2025

Learning outcomes: Become more aware of their own strengths and areas for growth Working collaboratively with others, Consider the ethical implications of their actions, Discuss, evaluate and plan student-initiated activities.

My school held a fair to raise money to help an animal shelter, Prihvatilište Rakovica, to buy supplies for animals. We sold old books and we sold baked goods that we made at home to students to raise money. We wanted to raise money to create a more comfortable and better environment for animals in the shelter.

Activity 13: Taking food to animal shelter “Centar za sterilizaciju sa prihvatilištem Resnik Rakovica”

Date: March 31, 2025

Learning outcomes: Become more aware of their own strengths and areas for growth, Working collaboratively with others, Consider the ethical implications of their actions, Discuss, evaluate and plan student-initiated activities, Develop international-mindedness through global engagement, multilingualism and intercultural understanding.

From the money raised from the fair where books and food was sold, we bought food for animals at the shelter “Centar za sterilizaciju sa prihvatilistem Resnik Rakovica”. We took the food to the animals and got to learn more about what life is like for the animals in the shelter. We wanted to learn more about how the animals are treated and where they come from

Activity 14: Visit to Dnevni Boravak “Čukarica” on international autism awareness day

Date: April 02, 2025

Learning outcomes: Become more aware of their own strengths and areas for growth, Working collaboratively with others, Consider the ethical implications of their actions, Discuss, evaluate and plan student-initiated activities, Develop international-mindedness through global engagement, multilingualism and intercultural understanding.

We went to Dnevni Boravak "Čukarica" on autism awareness day. We went to talk with people with developmental disabilities who come here for support and to socialize and talk to others. We got to speak to them and learn what they do there. The goal was to raise awareness about autism and socialise with these people to build tolerance and understanding. We learned that blue is the color that represents autism awareness because it symbolizes tolerance, patience and understanding.

Activity 15: A walk through Dorćol in the footsteps of Svetlana Velmar-Janković

Date: May 09, 2025

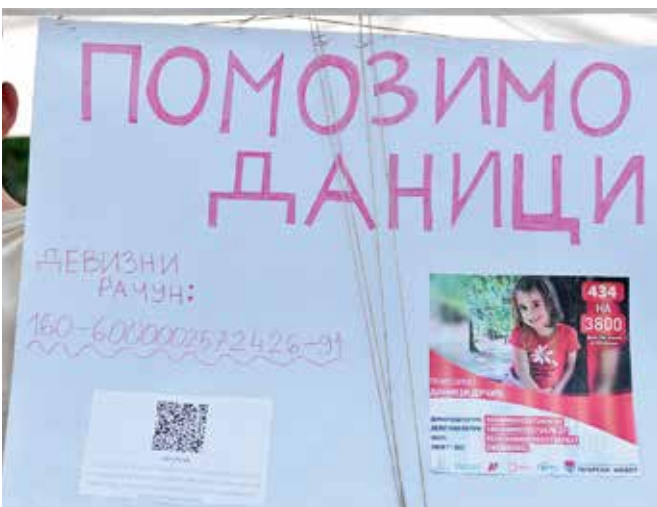
Learning outcomes: Discuss, evaluate and plan student-initiated activities, Working collaboratively with others.

My and my classmate organized a walk through the streets of Dorćol, a part of Belgrade, based on the stories from the book "Dorćol" by Svetlana Velmar-Janković. Each of the chapters in the book has the name of a streets in Dorćol, so we took the students around these streets and told them the wonderful stories about the streets and the history behind this part of the city.

Društveno korisni projekat iz oblasti ekologije, koji je pripremila naša učenica Leona Begović (G7B) za učešće na Svetskoj olimpijadi

Ruder fest

Naš dramski život

Veoma brojna dramska sekcija u svojim redovima ima izvrsne glumce i glumice, jake individualnosti, ali uvek spremne da budu deo ekipe. Zadovoljstvo nakon odigrane predstave je neprocenjivo. U međusobnim porukama zahvalnosti gotovo svi jednoglasno primetimo zajedništvo, ljubav, trud i talenat koji je uložen u samo pripremanje predstave. Svetosavsku priredbu je obeležila predstava Stopama gospodina Nušića. Tu istu predstavu smo igrali kao humanitarni događaj (prihod je išao narodnim kuhinjama). Naše predstave se igraju u pravom pozorištu što je takođe važno – Kulturni centar Čukarica je prostor u kome smo nastupali.

Za Madlenianum (završna priredba) spremamo predstavu Radovan III po tekstu Dušana Kovačevića. Evo delić atmosfere sa proba...

Intervju sa Nenadom Zimonjićem

Luna Zimonjić

Nenad Zimonjić je bivši srpski teniser i jedan od najboljih dubl igrača na svetu, osvajač više Grand Slam titula i nekadašnji broj 1 u dublu. Danas radi kao trener, mentor i konsultant, pomažući igračima kroz svoje iskustvo i znanje.

Zašto je mentalna priprema pre meča važna?

Mentalna priprema je veoma važna jer omogućava igraču da se unapred pripremi za potencijalne situacije sa kojima će se suočiti tokom meča, kao što su publika, stil igre protivnika ili uslovi na terenu. Kroz ovu pripremu, igrač razvija konkretne alate i strategije koje može koristiti da prevaziđe prepreke i ostane fokusiran čak i kada stvari ne idu po planu.

Kako rutine i navike pomažu tokom meča?

Razvijanje doslednih rutina i navika pomaže igraču da održi fokus tokom meča. Ove rutine treba trenirati unapred kako bi postale automatske. One mogu uključivati kontrolisano disanje, fokusiranje na žice reketa između poena, pozitivan govor tela ili preusmeravanje pažnje na konkretne zadatke u igri. Takođe, pomažu da se ignorišu spoljne distrakcije poput publike ili ponašanja protivnika.

Kako vizualizacija utiče na performans?

Vizualizacija je snažan alat koji pomaže igračima da unaprede svoju igru tako što zamišljaju sledeći poen i mentalno ga „odigraju“ pre nego što se desi. Na primer, zatvaranje očiju i zamišljanje uspešnog udarca može povećati samopouzdanje i poboljšati izvršenje. Redovno ponavljanje uspešnih scenarija u mislima pomaže igraču da ostane smiren i dosledan u stresnim situacijama.

Kako se pravilno nositi sa pritiskom?

Nošenje sa pritiskom počinje fokusiranjem na stvari koje igrač može da kontroliše, kao što su disanje, govor tela i samopouzdanje. Važno je igrati poen po poen i ostati u sadašnjem trenutku, umesto razmišljanja o rezultatu. Takođe, igrač treba da veruje u svoju pripremu i da se fokusira na trud i performans, a ne isključivo na pobedu.

Kako izgraditi mentalnu otpornost i kontrolisati emocije?

Mentalna otpornost se gradi kroz doslednost i svest o sopstvenim emocijama. Igrači treba da prepoznaju situacije kada gube kontrolu i da razviju načine da se smire, kao što su duboko disanje ili kratki reset između poena. Važno je ne pokazivati frustraciju jer protivnik to može iskoristiti. Umesto toga, treba ostati smiren, fokusiran na sledeći poen i koristiti energiju na pozitivan način.

Kako poboljšati konzistentnost i preciznost?

Konzistentnost i preciznost se razvijaju kroz ponavljanje i ciljani trening. Igrači treba da postavljaju konkretne ciljeve na terenu i rade na tome da stalno pogađaju iste zone. Postepeno se povećava težina vežbi dodavanjem različitih udaraca i brzine. Kroz ovakav trening razvija se mišićna memorija i samopouzdanje za igru pod pritiskom.

Kako pravilno balansirati tehniku i izdržljivost?

Trening treba organizovati tako da se tehničke vežbe rade dok je telo sveže, kako bi se održala pravilna forma. Kako trening napreduje, dodaju se vežbe izdržljivosti, ali bez narušavanja tehnike. Kada umor počne da utiče na kvalitet udaraca, fokus treba prebaciti na kondicione vežbe bez reketa kako bi se izbeglo stvaranje loših navika.

Kako umor utiče na igru?

Umor negativno utiče na tehniku, donošenje odluka i kontrolu udaraca. Kada igrač izgubi snagu i stabilnost, dolazi do lošijih poteza i grešaka. Zato je važno razvijati izdržljivost kroz posebne treninge i povremeno trenirati u kontrolisanim uslovima umora, ali ne preterivati jer to može dugoročno štetiti igri.

Zašto su mobilnost i istezanje važni?

Mobilnost je ključna jer omogućava igraču da se prilagodi različitim podlogama i situacijama tokom igre, dok istovremeno smanjuje rizik od povreda. Redovno istezanje, kako kratko nakon treninga tako i duže sesije jednom nedeljno, pomaže telu da ostane fleksibilno i spremno za napor.

Koje su najvažnije metode oporavka?

Oporavak uključuje pravilno zagrevanje, istezanje, laganu fizičku aktivnost nakon treninga (trčanje ili bicikl), masaže i dobru hidrataciju. Takođe, san je jedan od najvažnijih faktora – preporučuje se oko osam sati sna kako bi se telo oporavilo i bilo spremno za naredne napore.

Naš kulturni život...

U časopisu vam nudimo delić atmosfere kulturnih poseta naše škole. Izaberite nešto, evo preporuka za neke od događaja.

Izložba italijanskog i jugoslovenskog stripa u Muzeju Jugoslavije

Leona Begović

Naši učenici italijanskog jezika 29.4. posetili su Muzej Jugoslavije kako bi istražili svet italijanskog stripa. Imali su priliku da vide izložbu „Strip made in Italy: Generacije“ koja predstavlja veliku posvetu italijanskim stripovima i njihovom širenju na Balkanu od 30-ih do danas.

Ova poseta omogućila je učenicima da se upoznaju sa kulturnim projektom koji su organizovali Ambasada Italije u Beogradu i Italijanski institut za kulturu u Beogradu. Bio je to sjajan način da se spoje umetnost, istorija i učenje jezika kroz legendarne ilustracije, i nadamo se da ćemo u budućnosti imati još sjajnih prilika poput ove.

Kocka

Srna Tatalović

U četvrtak, 12. marta, učenici i i učenice prve i druge godine naše škole posetili su Dom omladine, gde smo imali priliku da pogledamo predstavu „Kocka” po motivima Dostojevskog. Ova predstava ostavila je snažan utisak na sve nas upravo zbog toga što govori o veoma važnoj temi – zavisnosti od klađenja i posledicama koje ona može imati na život mladih ljudi. Radnja predstave prati priču o mladiću koji iz radoznalosti i zabave počeo da se kladi koristeći aplikaciju. U početku mu se čini da je to samo bezazlena igra i način da brzo zaradi novac. Međutim, kako vreme prolazi, klađenje postaje navika, a zatim i ozbiljna zavisnost. Glavni lik postepeno počinje da gubi kontrolu nad svojim životom. Zbog klađenja gubi novac, ostaje bez ljudi oko sebe i na kraju ostaje bez gotovo svega što je posedovao. Mislim da je poseban utisak na publiku ostavila činjenica da su u predstavi glumili mladi glumci približno naših godina. To je učinilo priču još realnijom i bližom nama kao publici, jer smo mogli da se zamislimo u sličnoj situaciji i bolje razumemo koliko problemi poput ovih mogu uticati na nas mlade. Ova predstava nije bila samo zabavna, već i edukativna i izuzetno realna i životna. Njena glavna poruka je da klađenje može uništiti nečiji život, ali i živote ljudi oko te osobe. Kroz snažnu glumu i emotivne scene, predstava nas je podsetila koliko je važno donositi odgovorne odluke i biti svestan posledica svojih postupaka, ali takođe i da razmišljamo svojom glavom i ne padamo pod uticaj okoline. Bila je ovo zanimljivo i korisno iskustvo koje će mnogi od nas dugo pamtili.

Stranac

Jana Pašagić

Učenici naše škole su išli da gledaju film „Stranac”, koji je bio deo programa Beogradskog filmskog festivala. Film „The Stranger”(Stranac) iz 2025. godine, koji je režirao François Ozon, baziran je na romanu „Stranac“ (L'Étranger) Alberta Kamija iz 1942. godine. U Alžiru, 1938. Merso, mladić u ranim tridesetim, odlazi na sahranu svoje majke na kojoj ne pušta nijednu suzu. Ubrzo se vraća u svoju uobičajenu rutinu dok jednog vrelog dana ne dođe do tragičnog događaja na plaži, nakon čega sledi suđenje koje preispituje zločin i njegov karakter.

Utisci publike su bili pozitivni. Neki komentari su bili da im je film poremetio muzički kosmos jer su povezali da je tekst pesme benda „The Cure“ direktna referenca na Kamija. Fotografija fenomenalna. Film je crno-beli što je bilo iznenađujuće. Čudan, odličan, spor, a brz.

Tragom Francuske u Beogradu

Milena Ćeklić

Utorak, 3. marta, učenici koji uče francuski jezik u Gimnaziji „Ruđer Bošković“ zaputili su se šetajući tragom Francuske u Beogradu. Ovaj izlet bio je prilika da se francuska kultura i istorija upoznaju van učionice. Prva stanica bio je Spomenik zahvalnosti Francuskoj na Kalemegdanu. Učenici su čuli priču o dugoročnom prijateljstvu Srbije i Francuske i o pomoći koju je Francuska pružila Srbiji tokom Prvog svetskog rata. Šetnja je potom nastavljena pored zgrade Francuske ambasade, gde su učenici saznali više o detaljima arhitekture i razgovarali o njenoj ulozi i odnosima između dve zemlje. Nakon ove poučne šetnje, osvežili smo se u prijatnoj atmosferi kafića „Kod Francuza“, gde su uz kratak predah učenici podelili utiske i imali šansu da probaju neke od francuskih delikatesa. Ova šetnja bila je nezaboravno iskustvo za sve nas. Posetivši mesta koja čuvaju prijateljstvo Srbije i Francuske učenici su mogli da osete duh francuskog jezika, istorije i kulture u našem gradu na poseban način.

„Njena perspektiva”

Mia Mališić

Učenici naše škole posjetili su 27. marta izložbu „Njena perspektiva” u Zavičajnom muzeju Zemuna. Ova posjeta organizovana je u okviru nastave istorije, sa ciljem da učenici kroz izložbeni prostor i predstavljene sadržaje prošire svoje znanje i upoznaju se sa drugačijim pogledima na prošlost. Izložba je na poseban način prikazala temu ženskog iskustva i uloge žene kroz različite istorijske i društvene okolnosti, što je učenicima omogućilo da istoriju sagledaju iz jednog novog ugla. Tokom obilaska, učenici su imali priliku da pažljivo razgledaju eksponate, pročitaju prateće tekstove i steknu dublji uvid u samu temu izložbe. Posjeta muzeju bila je zanimljivo i korisno iskustvo, jer je povezala školsko gradivo sa autentičnim muzejskim sadržajem i pokazala koliko istorija može biti živa i prisutna van učionice. Izložba „Njena perspektiva” ostavila je snažan utisak na učenike i još jednom pokazala značaj kulturnih ustanova u obrazovanju mladih.

Sluga, gospodar ili psihoterapeut? Upotreba alata veštačke inteligencije kod mladih

Milica Skočajić, psihološkinja

Mnoga tehnološka dostignuća su u istoriji izazivala otpor, zebnju ili bar skepsu. Čak ni kišobran nije smatran korisnim postignućem već modnim detaljem u Francuskoj u 17. veku. Negativni stavovi javnog mnjenja pratili su izume radia i pametnih telefona¹, pa se moglo i očekivati da će nagli porast upotrebe alata veštačke inteligencije izazvati brigu u opštoj populaciji a naročito brigu zaposlenih u obrazovanju i zaduženih za brigu o mladima.

Međutim, briga o upotrebi alata veštačke inteligencije nije samo panika svojstvena za velike društvene promene. Etički problemi koji nastaju upotrebom veštačke inteligencije su razni. Na primer, postoje navodi da preterano oslanjanje na AI alate vodi otpuštanju radnika i radnica² i vodi potrošnji vode koja ugrožava ranjive zajednice³.

Međutim, ovo je tekst o psihološkim efektima upotrebe alata veštačke inteligencije, o posledicama po obrazovni proces, socijalni, emocionalni i kognitivni razvoj, o posledicama na međuljudske odnose i mentalno zdravlje. Najviše kada je reč o upotrebi generativnog AI-a, treba pažljivo razmotriti da li on postaje sluga i podrška, te skraćuje vreme i olakšava repetitivne zadatke, ili postaje gospodar, alat bez kojeg mlade osobe oklevaju da donose odluke, koji je jedini izvor kreativnosti i informacija za njih.

Prvo i najočiglednije, upotreba generativnog AI-a može usporiti i oštetiti spontanost kognitivnih procesa. Istraživanja ukazuju na to da generisanje teksta ili korišćenje alata ChatGpt kao izvora podataka vodi sniženoj moždanoj aktivnosti, lošijem pamćenju materijala i naravno, slaboj povezanosti koju autor/autorka imaju sa materijalom⁴. Ovo ima direktne posledice po obrazovni proces, jer ukoliko se naši učenici i učenice ne povezuju sa materijalom koji generišu oslanjajući se na AI kao izvor podataka, a sa tim materijalom se i ne povezuju, ceo zadatak gubi svoju obrazovnu svrhu. Dodatno, oslanjanje na alate veštačke inteligencije znači oslanjanje na neretko površne, pristrasne ili netačne podatke⁵ a adolescenti u svom razvojnom stadijumu su retko sumnjičavi prema podacima generisanim veštačkom inteligencijom. Oni će se povremeno radije obratiti AI chat-botu nego prijateljima, roditeljima ili drugim odraslima⁶.

Neki autori i autorke već nekoliko godina ukazuju na ranjivost pojedinih grupa i preteranu upotrebu alata veštačke inteligencije koja vodi nerealističnim i štetnim

stanjima poput emocionalne povezanosti sa „chat bot-om“ i teškoćama da se očuvaju odnosi, posao i svakodnevica bez konsultovanja chat-bot-a⁷.

Neretko, u „razgovoru“ između ljudskog bića i AI-a, AI chat-bot generiše poruke podrške i validacije, koje u iznimnim slučajevima mogu biti opasne pa tako postoje sporadični navodi o indukovanim epizodama mentalne bolesti⁸ a u najekstremnijem slučaju, o chat-botu koji je generisao poruke koje su doprinele tome da jedan adolescent sebi oduzme život⁹.

U potražnji za okruženjem koje nikada ne testira, nikada ne osuđuje, ne dovodi u pitanje i ne vrši proveru, neki mladi se oslanjaju na veštačku inteligenciju kao na svojevrsnu vrstu psihološke podrške¹⁰. Ako se podsetimo da mladi nekritički koriste AI, da AI neretko validira osećanja i postupke te ih ne dovodi u pitanje, a da po prirodi stvari nije „u stanju“ da razume širi kontekst i izvrši proveru nad mladima, na kakvog se zapravo (AI) psihoterapeuta mladi oslanjaju?

I dok će sa jedne strane uvek postojati argument da je AI tehnologija tu da ostane, da je na nama da se prilagodimo i naše đake naučimo kako da je etički koriste, predlažem da odemo korak (ili dva) unazad i zaista razmislimo o tome da li je upotreba AI alata u svakodnevnom životu neophodnost i čiji interesi stoje iz najšire dostupnosti ovih alata mladima.

1 Orben A. (2020). The Sisyphean Cycle of Technology Panics. *Perspectives on psychological science: a journal of the Association for Psychological Science*, 15(5), 1143–1157. <https://doi.org/10.1177/1745691620919372>

2 Pak, J. (2026). A tech worker in China is laid off and replaced by AI. Is it legal? NPR. <https://www.npr.org/2026/05/01/nx-s1-5807131/tech-worker-china-ai>

3 Shabana, O. (2026). AI's growing thirst for water is becoming a public health risk. *Aljazeera*. <https://www.aljazeera.com/opinions/2026/1/21/ais-growing-thirst-for-water-is-becoming-a-public-health-risk>

4 Pegoraro, A., Kumari, K., Fereidooni, H., & Sadeghi, A. R. (2023). To ChatGPT, or not to ChatGPT: That is the question!. *arXiv preprint arXiv:2304.01487*.

5 Vestal, S. (2026). AI gets a D: Study shows inaccuracies, inconsistency in ChatGPT answers. *Washington State University*. <https://news.wsu.edu/press-release/2026/03/16/ai-gets-a-d-study-shows-inaccuracies-inconsistency-in-chatgpt-answers/>

6 APA. (2026). Your teen turned to AI instead of you. What experts say parents can do. <https://www.apa.org/topics/artificial-intelligence-machine-learning/teens-chatbots-parents>

7 Skjuve, Martia, Asbjørn Følstad, Knut Inge Fostervold, and Peter Bae Brandtzaeg. "My Chatbot Companion: A Study of Human-Chatbot Relationships." *International Journal of Human-Computer Studies*, 149 (2021): 102601. <https://doi.org/10.1016/j.ijhcs.2021.102601>.

8 Pierre, J. M., Gaeta, B., Raghavan, G., & Sarma, K. V. (2025). "You're Not Crazy": A Case of New-onset AI-associated Psychosis. *Innovations in clinical neuroscience*, 22(10-12), 11–13.

9 Kuenssberg, L. (2025). 'A predator in your home': Mothers say chatbots encouraged their sons to kill themselves. *BBC*. <https://www.bbc.com/news/articles/ce3xgwywe4o>

10 Science Daily. (2026). ChatGPT as a therapist? New study reveals serious ethical risks. <https://www.sciencedaily.com/releases/2026/03/260302030642.htm>

Kako teče jedna debata

Tara Manigodić

Od ove školske godine, u našoj školi bio je organizovan kurs čija je ključna veština – način na koji se vodi debata. Deca su svake nedelje išla entuzijastično na pripreme za takmičenje u debati. Hajde malo da vidimo od čega se ta ista debata sastoji. Dakle, u jednoj debati imamo četiri tima koja dobijaju pozicije: dve vlade i dve opozicije. Svaki tim se sastoji od dva govornika. Od tih dva govornika imamo prvog i drugog. Kako ide redosled njihovog izlaganja?

Prvo izlazi prvi govornik prve vlade i izlaže argument na zadatu temu (teme mogu da budu raznovrsne). On izlaže svoj argument, podargument, primere i impakte koje taj argument ima na zadatu temu. Nakon toga, izlazi prvi govornik prve opozicije i iznosi istu stvar. To su uloge za sve prve govornike.

Šta drugi govornik radi? Drugi govornik ima nekoliko mogućnosti. Prvo, u koliko je potrebno, on dopunjuje prvog govornika da analizira svoj argument i učvrsti *case*, nakon toga, drugi govornik radi nešto što se zove *rebuttel*. Rebuttel je kada govornik, uz određene primere i argumente pokušava da sruši argument suprotnog tima. Poslednju stvar što drugi govornik radi jeste da vaga. Vaganje služi da drugi govornik objasni zašto je njihov argument bolji od suprotnog tima. On objašnjava iz kojih razloga su njihovi impakti bolji i zašto treba oni da pobeđu tu debatu. Dakle, to je bio deo prvog stola (prve vlade i prve opozicije).

Šta onda radi drugi deo stola? Nakon što drugi govornik prve vlade završi svoj govor, izlazi prvi govornik druge vlade i iznosi njihove argumente. Ali pažnja, druga vlada i opozicija ne smeju da imaju iste argumente i impakte kao njihov prvi sto ili se onda smartaju derivativnim i gube debatu. Doduše, šta mogu da urade jeste, ekstenzija na prvu vladu/opoziciju. U koliko se desi da prvi sto uzme sve argumente, drugi sto (druga vlada i druga opozicija) mogu da dođu i da objasne bolje argumente prvog stola i time ukradu argument.

Pravila

Svaki govornik ima sedam minuta da priča; tokom prvog minuta ne smeju da se postavljaju pitanja. Od početka drugog i sve do šestog minuta, mogu se postavljati pitanja, posle toga ne mogu više. Nakon sedmog minuta, govornici imaju još dodatnih petnaest sekundi da završe svoju misao, nakon toga ona moraju da prestanu i sudije više njihove reči neće uzeti u obzir.

Teme za debate mogu da budu: ljubavne, religiozne, političke, sportske, ekonomske i imaginarne. Takođe, postoje razne vrste kako se gleda na temu. Primer, ovaj dom preferira svet gde... U ovakvim temama prva vlada ima obavezu da postavi nešto što se zove model. Model je način kako oni zamišljaju ovaj svet i oni se tako ograđuju da ide u korist njihovom argumentu. Još jedan primer je: Ovaj dom kao...(u ovim slučajevima govornici se stavljaju u poziciju države ili neke osobe i gledaju isključivo svoje interese)

Ovako izgleda tok jedne debate. Naravno, tu postoji još milion sitnih detalja što može da pomogne i utiče na govornike i debatu. Ukoliko vas je ovaj članak zainteresovao za debatu možete preko sajta da se dodatno informišete i uđete u svet debatovanja.

Temple of Saint Sava

Željko Keljanović

On 27th April, our high school students visited the Temple of Saint Sava in Belgrade. This experience allowed us to learn more about its importance for our people and future generations, as well as the long process of its construction.

We were reminded of the importance of preserving our identity, remembering where we come from, and understanding who we are. Through this visit, we also reflected on the rich history of Serbia and its most significant rulers.

It was both an educational and meaningful experience that brought us closer to our culture, history, traditions, and our orthodox religion.

Ujedinjene nacije

Nena Šurlan

U našoj školi 20. aprila nam je bio u gostima Stefan Kondić, master međunarodnih odnosa Univerziteta Princeton. Imali smo priliku da prisustvujemo njegovom izuzetno inspirativnom predavanju o radu i istorijatu Ujedinjenih nacija kao i svim izazovima sa kojima se ova organizacija suočavala u prošlosti i danas.

Kondić nam je na zanimljiv i pristupačan način približio kako funkcioniše ova globalna organizacija, ali i ukazao na njenu ključnu ulogu u savremenim političkim dešavanjima širom sveta. Njegove priče i primeri podstakli su nas da razmišljamo kritički o aktuelnim međunarodnim odnosima i izazovima sa kojima se današnji svet suočava.

Predavanje je imalo poseban značaj, jer nas je ujedno pripremio za našu predstojeću posetu sedištu Ujedinjenih nacija u Njujorku, gde ćemo imati priliku da iz prve ruke vidimo kako ova organizacija funkcioniše.

Ovaj susret ostavio je snažan utisak na sve nas i dodatno nas motivisao da se aktivnije interesujemo za globalna pitanja i našu ulogu u svetu koji se stalno menja.

Dragi čitaoci,

Pronaći dobre naslove nikada nije lak zadatak. Zato se uvek držim ravnoteže: obavezno neki klasik, obavezno knjige novijeg datuma. Izbor je pao na ovih pet naslova, a ako vas makar i jedan zainteresuje, već smo dovoljno uradili. Ne smemo dozvoliti da knjiga izgubi bitku s drugim medijima, jer samo knjiga sadrži istinu.

Za ljubitelje dobrih latinskih izreka, Vladeta Janković je opet iznedrio interesantnu knjigu, *Latinski glosar* koju će svako sa zadovoljstvom čitati i usvojiti nešto novo. Vladeta nam kazuje mudre antičke misli, izraze i skraćenice, ali o čijem poreklu, okolnostima nastanka i autorstvu se vrlo malo zna. Povezao je latinske izreke i sa našim izrekama: klin se klinom izbija, oko za oko, zub za zub, mlatiti praznu slamu i kroz duhovite anegdote i zapažanja nam otkriva ko je i kada izrekao ove istine, za koje smo držali da pripadaju folkloru ili anonimnom narodnom pripovedaču. Npr. izreka ko laže, taj i krade (lat. *Mendax furax*) se pripisuje Erazmu Roterdamskom i bez sumnje nije antičkog porekla, već potiče iz srednjeg veka (najverovatnije je holandska izreka). Kako sam Vladeta kaže pomisao za nastanak ove knjige je potekla upravo od Erazma, koji je imao razumevanja za tekovine savremene nacionalne kulture, ali je kao pravi humanista nastojao da pokaže kako privrženost antičkim duhovnim vrednostima ne samo što ne znači omalovažavanje savremenih vrednosti, već su drevne mudrosti i antički moral put da se savremeni način mišljenja (pa i savremeni čovek) oplemeni. S tom mišlju je Vladeta i poklonio savremenom čitaocu ovu divnu knjigu.

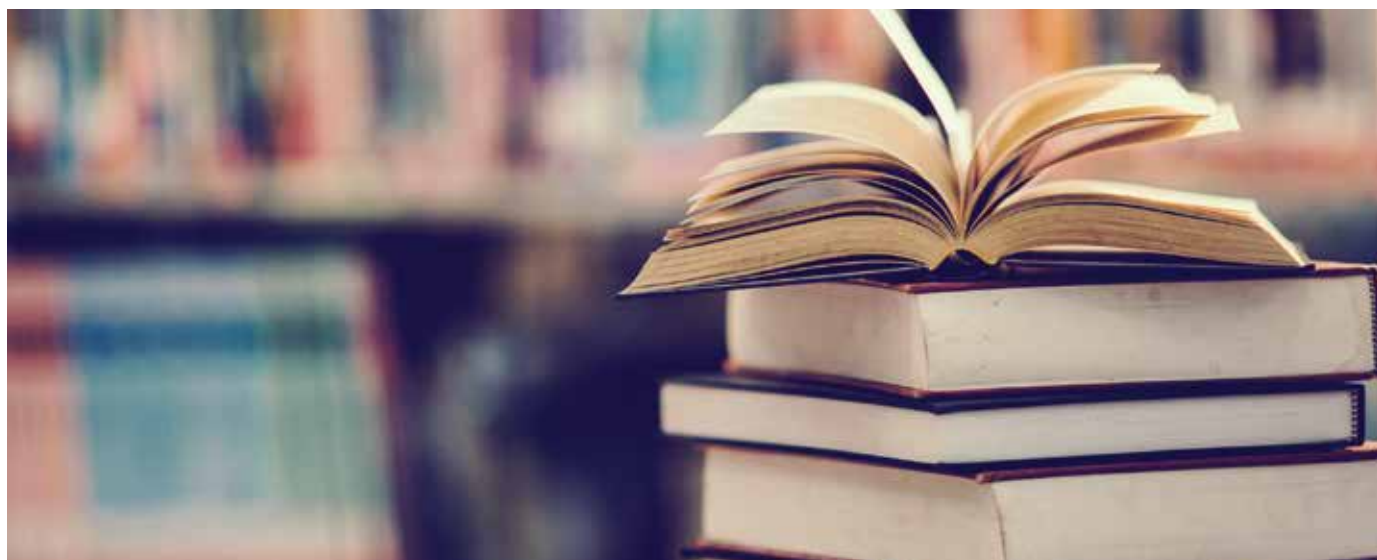
Za ljubitelje pozorišta i knjige, od istog autora, Vladete Jankovića knjiga: *Pozorišna posla*, takođe zavređuje našu pažnju. Na analitičan način pisac tumači dela Gogolja, Čehova, Mihiza i Pekića, ali i otvara pitanje rediteljskih sloboda u odnosu na originalan dramski tekst. Svaki reditelj je imao slobodu da iz dela koje režira uzme ono što mu se činilo da je krucijalno, ali nije svako pogodio cilj. Zato imamo neprolazna dramska dela i njihove slavne postavke, a imamo i promašene scenske postavke.

Knjiga kojoj je uvek rado vraćam, a namenjena mlađoj publici (sedmi, osmi razred) je Puškinova: *Kapetanova kći*. Knjiga prikazuje romanizovani prikaz Pugačovljeve pobune koja se odigrala od 1773 do 1774. Pugačovljev je bio samozvanac koji se proglasio za cara s namerom da s prestola svrgne caricu Katarinu Veliku. U prvo vreme je imao uspeha i mnogo seljaka i caričinih vojnika je stradalo pod njim. Ovde pratimo epizodu mladog vojnika koji je tek stupio u službu, njegovo poznanstvo s Pugačovim i ljubav koja se razvija između njega i kapetanove kćeri. Mlad, razmažen vojnik uskoro sazreva u jeku nemilih događaja koje su snašle i njega i njegovu ljubav. Topla, naivna priča koja greje srce.

Za profesore i učenike koje vole dobru prozu, preporuka dolazi u vidu knjige: *I onda opet, ispočetka*, Filipa Grujića, u izdanju Book-e. Topla priča milenijalca o porodici, odnosima s porodicom, o ljubavi i preispitivanju svake generacije da li smo dobro živeli život. Momak između svojih dvadesetih i tridesetih godina, rastrzan između roditelja, posla, ljubavi uz dozu ironije pokušava da odgonetne na pitanje šta znači biti srećan u XXI veku.

I za sam kraj, interesantna knjiga, s još interesantnijim nazivom: *Istorija sveta u 6 pića*, Toma Stendidža u izdanju Geopoetike. Knjiga nas upoznaje s činjenicom da kako se istorija menjala tako je i svaka kultura imala svoje omiljeno piće: pivo je imalo izuzetnu važnost u prvim civilizacijama Mesopotamije i odgiralo ulogu da od nomadskog načina života, čovek pređe na gajenje kultura i zadrži se na jednom mestu; zlatno doba antičke Grčke je obeležilo piće Bogova - vino, a doba velikih istraživanja moreplovaca ne bi bilo uspešno bez ruma i viskija. A tek kafa? Iako poreklom iz arapskog sveta, u Evropi dobija svoje ključno mesto koje je uslovlilo pojavu prvih gostionica, preteče današnjih kafica. Stranice koje slede pričaju o složenosti međusobnih uticaja različitih civilizacija i na povezanost svetskih kultura. Mislite o tome kada sledeći put budete ispijali svoje omiljeno piće!

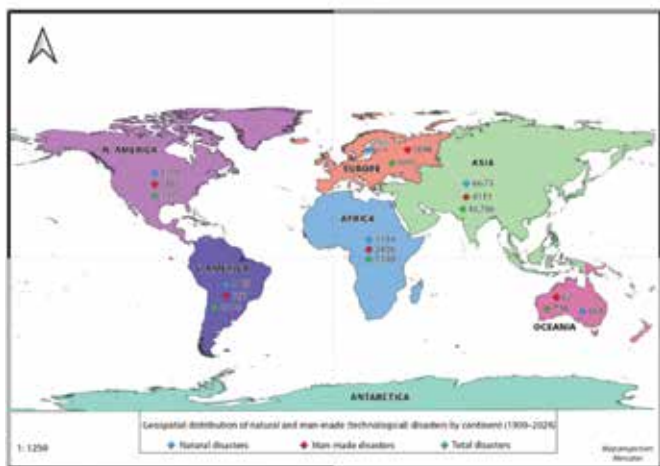
Do narednog puta,
srdačno bibliotekarka Milena

Kada priroda pokaže svoju snagu: kako razumevanje katastrofa može spasiti živote

dr Tin Lukić

Prirodne katastrofe su oduvek pratile čovečanstvo. Zemljotresi, poplave, klizišta, suše i oluje mogu za samo nekoliko trenutaka promeniti živote ljudi, uništiti naselja i ostaviti dugoročne posledice po društvo i prirodu. Ipak, savremena nauka danas omogućava da ove pojave mnogo bolje razumemo, pratimo i, što je najvažnije, ublažimo njihove posledice.

Prilog 1. Geoprostorna raspodela prirodnih i antropogenih (tehnoloških) katastrofa po kontinentima (1900–2024) (prema Cvetković et al., 2024).
Figure 1. Geospatial distribution of natural and man-made (technological) disasters by continent (1900–2024) (according to Cvetković et al., 2024).

Prirodne katastrofe nisu samo „delo prirode“. Njihove posledice su često znatno teže zbog ljudskog delovanja — nekontrolisane urbanizacije, uništavanja šuma, izgradnje u rizičnim zonama i klimatskih promena. Poslednjih decenija svedoci smo sve češćih ekstremnih vremenskih pojava. Velike poplave u Srbiji 2014. godine pokazale su koliko društvo može biti ranjivo kada se prirodni procesi i ljudski faktori poklope. Bujične vode su za kratko vreme ugrozile čitave gradove, a šteta se merila milijardama evra. Slično je i sa klizištima, koja su čest problem u brdsko-planinskim delovima Srbije, posebno nakon obilnih padavina.

Međutim, priroda nam ne šalje „upozorenja“ bez mogućnosti da reagujemo. Danas naučnici koriste savremene tehnologije kao što su satelitski snimci, dronovi, geografski informacioni sistemi (GIS) i daljinsku detekciju kako bi pratili rizična područja i predvideli potencijalne

opasnosti. Zahvaljujući ovim metodama, moguće je na vreme uočiti promene u reljefu, kretanje tla ili povećan rizik od poplava i erozije.

Posebno je važno razumeti da prevencija počinje obrazovanjem. Učenici i mladi ljudi imaju značajnu ulogu u razvijanju svesti o prirodnim opasnostima. Poznavanje osnovnih pravila ponašanja tokom zemljotresa, poplava ili ekstremnih vremenskih uslova može spasiti živote. Škole zato nisu samo mesta učenja, već i prostori u kojima se razvija kultura bezbednosti i odgovornosti.

Prilog 2. Prirodne katastrofe u Republici Srbiji (prema Lukić et al., 2013).
Figure 2. Natural Disasters in the Republic of Serbia (according to Lukić et al., 2013).

Prirodne katastrofe ne možemo u potpunosti sprečiti, ali možemo smanjiti njihove posledice. Odgovornim odnosom prema prirodi, pažljivim planiranjem prostora i primenom nauke i tehnologije moguće je izgraditi otpornije i bezbednije društvo. Upravo zato je razumevanje prirodnih procesa jedan od najvažnijih koraka ka budućnosti u kojoj će ljudi biti spremniji da odgovore na izazove koje priroda postavlja pred nas.

Literatura / References:

Cvetković, V. M., Renner, R., Aleksova, B., & Lukić, T. (2024). Geospatial and Temporal Patterns of Natural and Man-Made (Technological) Disasters (1900–2024): Insights from Different Socio-Economic and Demographic Perspectives. *Applied Sciences*, 14(18), 8129. <https://doi.org/10.3390/app14188129>

Lukić, T., Gavrilov, M. B., Marković, S. B., Komac, B., Zorn, M., Mladan, D., Đorđević, J., Milanović, M., Vasiljević, D. A., Vujičić, M. D., Kuzmanović, B., & Prentović, R. (2013). Classification of natural disasters between the legislation and application: experience of the Republic of Serbia. *Acta Geographica Slovenica*, 53(1), 149–164. <https://doi.org/10.3986/ags53301>

When Nature Shows Its Power: From Understanding Disasters to Prevention

dr Tin Lukić

Natural disasters have always been part of human history. Earthquakes, floods, landslides, droughts, and storms can change people's lives within moments, destroying homes, infrastructure, and entire communities. However, modern science now allows us to better understand these phenomena and, most importantly, reduce their consequences.

Natural disasters are not merely "acts of nature." Their consequences are often far more severe due to human activities — uncontrolled urbanization, deforestation, construction in high-risk areas, and climate change. In recent decades, the world has witnessed more frequent extreme weather events. Serbia experienced devastating floods in 2014, demonstrating how quickly natural processes can turn into humanitarian and economic crises.

Heavy rainfall and rising river levels affected numerous towns and villages, while landslides caused additional damage in many regions. These events showed how important preparedness and prevention truly are.

Science and technology today play a crucial role in disaster risk reduction. Researchers use satellite imagery, drones, Geographic Information Systems (GIS), and remote sensing technologies to monitor environmental changes and identify areas exposed to danger. These methods make it possible to detect unstable slopes, monitor river systems, and predict areas vulnerable to floods, erosion, or landslides.

Education is equally important. Young people should learn how to respond during emergencies and understand the importance of environmental protection. Schools therefore have a major role in developing awareness, responsibility, and a culture of safety. Even simple knowledge about how to react during an earthquake or flood can help save lives.

Although natural disasters cannot be completely prevented, their impacts can be significantly reduced. Responsible environmental management, scientific research, modern technologies, and public education are essential for building safer and more resilient communities. Understanding nature is not only a scientific challenge — it is also one of the most important steps toward protecting society and creating a more sustainable future.

Michael Jackson: The King of Pop – A Life in Music, Movement, and Legacy

researched by Jana Lađević

Michael Joseph Jackson (August 29, 1958-June 25, 2009) was an American singer, songwriter, dancer and philanthropist widely regarded as one of the greatest entertainers of all time. Dubbed the “King of Pop”, he transformed popular music through his vocal innovation, groundbreaking music videos, electrifying dance moves (including popularizing the moonwalk), and global influence on fashion and performance. His career spanned child stardom with the Jackson 5 to unprecedented solo success, with estimated sales exceeding 500 million records. Jackson’s life blended extraordinary achievement with personal struggles, public scrutiny and a deep commitment to children and humanitarian causes. All of this is drawn from his own interviews, performances and documented history.

Childhood and the Jackson 5 (1958-1975)

Born in Gary, Indiana, as the eighth of ten children to Joseph (Joe) and Katherine Jackson, Michael grew up in a working-class African-American family in a modest two-bedroom home. His mother, a devout Jehovah’s Witness who played clarinet and piano, and his father, a crane operator and former guitarist, instilled a love of music. Joe formed the Jackson Brothers (later the Jackson 5), and Michael joined at age five. He quickly emerged as the lead singer due to his prodigious talent.

The family rehearsed rigorously, often five hours daily after school. Michael later spoke openly about the hardships: “*You never get to do the things that normal kids get to do.*” Michael Jackson frequently spoke about the emotional and physical abuse he endured from his father, Joe Jackson. He described a harsh, controlling childhood that cost him his youth, left lasting psychological scars, and defined how he chose to parent his own children, with physical punishments for mistakes during rehearsals “*He practiced us with a belt in his hand and if you missed a step expect to be...*”. While some siblings downplayed the severity, Michael recalled feeling isolated and missing playgrounds and simple joys. Michael Jackson deeply identified with Peter Pan because he felt he was robbed of a normal childhood by his early rise to fame. He viewed the boy who never grows up as a symbol of eternal innocence, healing, and an escape from the adult world. Music however, was his outlet and “*destiny.*” Influences included James Brown (whom he watched mesmerized on TV),

Little Richard, Diana Ross, Fred Astaire and others. His voice evolved from boy soprano to a distinctive tenor.

The Jackson 5 signed with Motown in 1969 after local success and an Apollo Theater win. Hits like “I Want You Back,” “ABC,” “The Love You Save,” and “I’ll Be There” made them stars, with Michael as the focal point. They toured extensively, performed on TV, and even had a cartoon show. Michael also released early solo albums like *Got to Be There* (1972) and *Ben* (1972). He popularized the “robot” dance on Soul Train. By his mid-teens, he sought more creative control, feeling constrained by Motown.

Mateja Trifunovic

The 2026 Biopic Michael

A 2026 biopic titled *Michael*, starring Michael’s nephew Jaafar Jackson in the lead role, has brought renewed attention to his life. The film, which focuses on his rise to fame up to the late 1980s, is widely viewed by critics and biographers as an estate-approved celebration of his career that presents a more polished and sanitized version of his story. In reality, Jackson’s personal struggles were significantly more severe than shown. The movie touches on his father’s strict discipline but downplays the full extent of the emotional and physical abuse he endured.

Solo Breakthrough and Global Dominance (1975-1980s)

In 1975, the group (renamed The Jacksons) moved to Epic Records. Michael starred as the Scarecrow in *The Wiz* (1977), collaborating with Quincy Jones, who would produce his landmark solo work. His 1979 album *Off the Wall* marked his adult transition with hits like “Don’t Stop ’Til You Get Enough” and “Rock with You,” blending disco, funk, and pop. It sold over 20 million copies worldwide and earned him his first Grammy for Best Male R&B Vocal.

Thriller (1982) elevated him to unparalleled heights: the best-selling album of all time (estimated 70+million copies). It produced seven Top 10 singles, including “Billie Jean”, “Beat It”, and “Thriller”. The music videos, especially the 14-minute horror-themed “Thriller” short film directed by John Landis, redefined the medium as an art form and helped break racial barriers on MTV. At the 1983 Motown 25 special Jackson debuted the moonwalk during “Billie Jean” wearing his iconic sequined glove, sparkly jacket and glitter socks. This moment, watched by millions, cemented his superstar status. He won a record 8 Grammys in 1984.

Music and Vibe: Jackson described music as flowing through him like a river: “*I’m just the channel.*” He aimed for every track to be a hit influenced by Tchaikovsky’s Nutcracker Suite for consistent quality. His style fused R&B, pop, rock, funk, and soul with innovative production, beatboxing, and vocal techniques (inspired by Ross and others). Songs often carried themes of love, social issues and escapism. His performances were theatrical and energetic blending precise choreography with raw emotion.

Style and Fashion: Micheal’s look was maximalist and performative, featuring military-inspired jackets (especially on the Bad tour), fedoras, a single white sequined glove (a signature of asymmetry, possibly to address vitiligo on his hands), cropped pants, and glitter socks for visibility in dance. He drew from Fred Astaire, Hollywood glamour and street culture. His 1980s red leather “Thriller” jacket and “Smooth Criminal” white suit with armband became cultural icons. Fashion served performance and helped conceal skin changes from vitiligo (a condition he discussed publicly later).

Bad (1987) continued his success with five No.1 singles (“I Just Can’t Stop Loving You”, “Bad” “The Way You Make Me Feel”, “Man in the Mirror”, “Dirty Diana”). The Bad World Tour was massive. In 1985 he co-wrote “We Are the World” with Lionel Richie for famine relief in Africa, embodying his philanthropic ideals.

Later Career, Ideas, and Philanthropy (1990s-2000s)

Albums like Dangerous (1991) and HIStory: Past, Present and Future, Book I (1995) produced hits such as “Black or White” and “You Are Not Alone” (the first song to debut at No. 1 on Billboard Hot 100). Invincible (2001) was his final studio album. Tours like the HIStory World Tour were spectacled, though he faced increasing media scrutiny over appearance changes (nose surgeries, skin lightening from vitiligo and lupus), lifestyle, and Neverland Ranch.

In this era, Micheal Jackson also released powerful socially conscious tracks such as “Earth Song”, a dramatic plea about environmental destruction and human

suffering, and “They Don’t Care About Us” a hard hitting protest against racism, police brutality and social injustice. These songs showcased his continued desire to use music as a platform for global issues and highlighted his evolving artistic depth even later in his career.

In Loving Memory of Michael Jackson, the King of Pop, whose unmatched talent, innovative dance moves, and compassionate heart left an everlasting impact on the world.

His spirit and music live on, inspiring new generations to dream, create, and heal through art.

SCROLL SMARTER

Tijana Srdanović

We are all aware of how much social media is flooded with content — an endless scroll of advertisements, trends, and short videos competing for attention. The algorithm rewards reaction, not reflection — and most of what we consume disappears from memory within minutes. We scroll, we like, we move on. Rather than just passively consuming everything, it is crucial to understand how to identify and select high-quality content.

Here is the thing: **Instagram is only as good as who you follow.** The platform itself is a tool — and like any tool, it depends entirely on how you use it. There are accounts genuinely worth your time those that make you think, make you feel, connect you to the world, and — importantly for students — actually teach you something. Quality content is not necessarily serious or educational in a boring way. It can be funny, surprising, and completely bingeable. What sets it apart is that it leaves you with something: an idea, a perspective, a story, a place to explore. With that in mind, here are four accounts we recommend you follow right now.

FOUR FOLLOWS WORTH YOUR TIME

Here are four Instagram accounts every student should be following. Social media can also be educational, creative, and thought-provoking when used with intention.

01 @SubwayTakes

TALK SHOW_ NEW YORK CITY_ REAL
OPINIONS_ CULTURE

Subway Takes is an internet talk show hosted by comedian and media personality Kareem Rahma. Filmed entirely in the New York City Subway, it follows the “man on the street” style of video — Rahma approaches ordinary commuters and celebrities alike, with a microphone cleverly clipped to a MetroCard, and asks them to present and defend a unique or controversial opinion. That opinion is their “take.” No scripts. No preparation. Just real people, real thoughts, and the roar of the underground.

WHY YOU SHOULD FOLLOW IT

Think of it as a window into everyday life in one of the world’s most diverse cities. You will hear from students, artists, retired teachers, CEOs, and everyone in between. Each clip is a short but surprisingly rich insight into how different people think, argue, and see the world. For students learning about communication, debate, and current culture, watching someone defend an unexpected opinion — confidently and wittily — is both entertaining and genuinely educational. It also reminds us that interesting ideas can come from absolutely anyone.

Tijana Srdanović

02 @secret.london

CITY GUIDE_ LONDON_ HIDDEN GEMS_ FOOD_ FAMILY · TRAVEL

Secret London — with over 3 million followers — describes itself as “uncovering London’s best kept secrets.” Whether you live in the city, dream of visiting, or simply love discovering places you never knew existed, this account delivers a constant stream of hidden gems: tucked-away cafés, surprising history, beautiful streets most tourists never find, and local experiences that make a city feel alive. The Secret London family of accounts also includes @secretclubglobal, @london.mouthful for food lovers, and @secretmediafamilyuk for family-friendly recommendations.

WHY YOU SHOULD FOLLOW IT

London is one of the most culturally rich cities in the world — and most people barely scratch the surface of it. This account teaches you that every city has layers, and that exploring them is one of the great pleasures of being young and curious. For students, it is also a reminder that the world rewards those who look a little harder and go a little further than the obvious path. Plus, if you ever visit London, you

will already have a list of unmissable places waiting.

03 @humansofny

STORYTELLING_PHOTOGRAPHY_HUMAN
STORIES_13M FOLLOWERS

Humans of New York is one of Instagram's most beloved accounts — and one of the most quietly powerful things on the entire internet. Created by photographer Brandon Stanton, it features candid street portraits of New Yorkers paired with short, honest extracts from conversations he has with them. The subjects are never named. What they share — grief, hope, regret, humour, survival — is entirely their own. From a retired teacher in the

Bronx to a teenager navigating loss, every post is a small portrait of the human condition, told in a few hundred words.

WHY YOU SHOULD FOLLOW IT

This account will change how you look at strangers. Every person you pass on the street carries a story you know nothing about — Humans of New York makes that impossible to ignore. For students, it builds empathy in the most effortless way: you simply read, and you feel. It is also a masterclass in storytelling. Stanton has a rare gift for asking the one question that opens a person up. Following this account is, genuinely, one of the most humanising things you can do with five minutes of your day.

04 @the_happy_broadcast

GOOD NEWS_WELLBEING_ILLUSTRATED_
MENTAL HEALTH

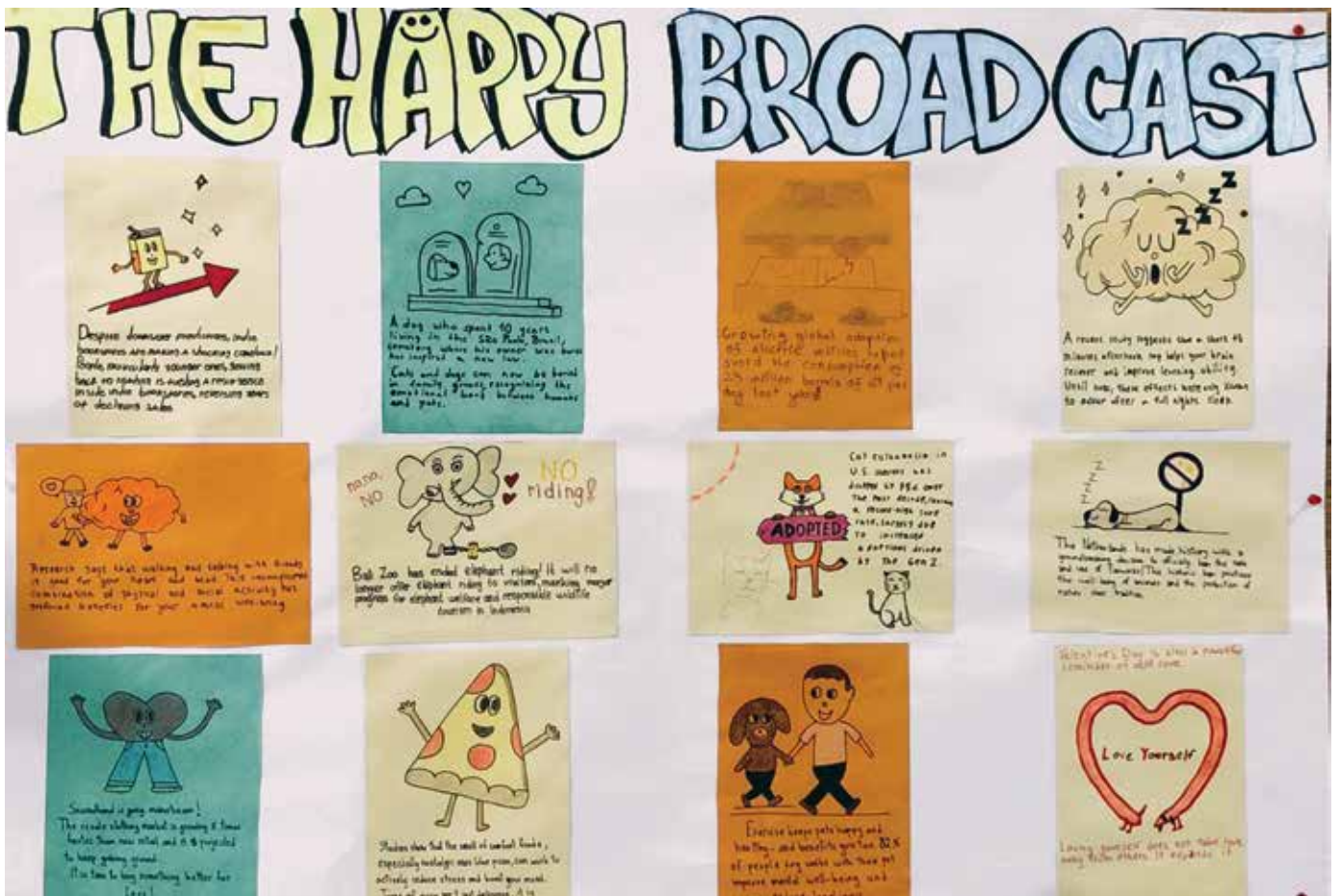
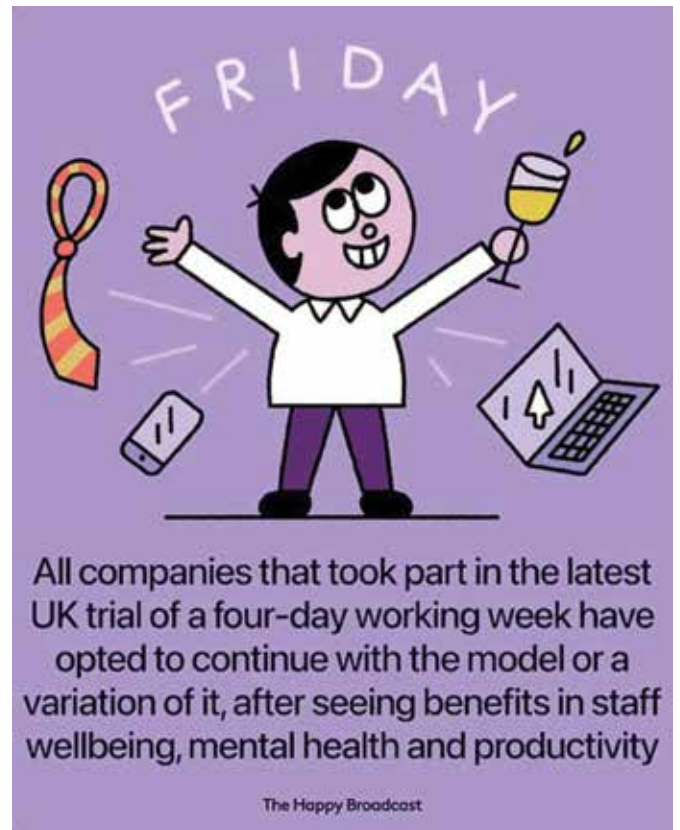
Tired of doom-scrolling? The Happy Broadcast was created by Italian illustrator Mauro Gatti for exactly that reason. He was fed up with relentlessly negative headlines and decided to do something about it. The account features beautifully illustrated posts — colourful, warm, and eye-catching — that spotlight genuinely

good news stories happening around the world: scientific breakthroughs, environmental wins, acts of extraordinary human kindness, and stories of communities coming together. It bills itself as “anxiety-free news,” and with over 800,000 followers, it clearly struck a nerve.

WHY YOU SHOULD FOLLOW IT

We are living in an era of information overload, and much of what the news serves us is designed to provoke anxiety and outrage. The Happy Broadcast is a genuine antidote — not because it pretends the world has no problems, but because it proves that good things are happening too, all the time, just not always loudly. For students navigating a stressful world, this account is a small but meaningful daily reminder that progress is real, kindness is common, and human creativity continues to solve ext

Milano

Dunja Cvetković

Milano è una delle città più importanti d'Italia. Si trova nel nord del paese, nella regione Lombardia. È una città grande, moderna e molto dinamica. Milano è famosa per la moda, il design, il calcio e la cultura. Ogni anno milioni di turisti visitano questa città.

Molte persone pensano che Milano sia la capitale della moda. Qui si trovano molte marche famose come Gucci, Prada e Versace. Ogni anno a Milano c'è la Milano Fashion Week, un evento molto importante dove stilisti presentano nuove collezioni di vestiti. Durante questo periodo molte persone famose, modelli e giornalisti arrivano da tutto il mondo.

Milano ha anche molti monumenti famosi. Il più importante è il Duomo di Milano, una grande cattedrale nel centro della città. È una delle chiese più grandi in Europa e la sua architettura è molto impressionante. I turisti possono salire sul tetto del Duomo e vedere una bellissima vista della città.

Un altro luogo molto famoso è il Teatro alla Scala, uno dei teatri d'opera più importanti del mondo. Qui si fanno opere, concerti e spettacoli musicali. Molti cantanti e musicisti famosi si esibiscono in questo teatro.

Milano è anche una città molto importante per gli studenti. Ci sono molte università famose. Una delle più importanti è l'Università degli Studi di Milano, dove studiano migliaia di studenti. Un'altra università molto conosciuta è il Politecnico di Milano, famoso soprattutto per architettura, ingegneria e design. Milano è anche famosa per la Università Bocconi, una delle migliori università in Europa per economia, business e finanza. Molti studenti da tutto il mondo vengono a Milano per studiare alla Bocconi. L'università è molto prestigiosa e prepara studenti per carriere internazionali nel mondo dell'economia e del business.

La città ha anche tradizioni e feste interessanti. Una festa importante è Sant'Ambrogio, il patrono di Milano. Questa festa si celebra il 7 dicembre. In questo giorno ci sono mercati, eventi e molte persone visitano le chiese della città. Anche il cibo a Milano è molto famoso. Un piatto tipico è

il risotto alla milanese, fatto con riso e zafferano. Un altro piatto tradizionale è la cotoletta alla milanese, una fetta di carne impanata e frita. Per dessert molte persone mangiano panettone, un dolce tipico di Milano che si mangia soprattutto a Natale.

In conclusione, Milano è una città moderna ma anche ricca di storia e cultura. Ha università importanti, buon cibo, monumenti famosi e molte opportunità per giovani e studenti. Per questo motivo Milano è una città molto speciale e interessante da visitare.

Miguel de Servantes Saavedra

Miguel de Servantes bio je španski pisac, pesnik i dramaturg, rođen 1547. godine u Alkala de Enaresu u Španiji. Smatra se najvažnijim piscem španske književnosti i jednim od najznačajnijih autora svetske književnosti. Najpoznatiji je po romanu Don Kihot, koji se smatra prvim modernim romanom.

Njegov život bio je veoma težak i zanimljiv. Bio je vojnik, učestvovao u bici kod Lepanta, a kasnije su ga zarobili gusari i proveo je pet godina u zarobljeništvu u Alžiru. Nakon povratka u Španiju radio je razne poslove, ali je nastavio da piše.

Najvažnija biografija Servantesa jeste ona koja ga opisuje kao „najvažniju i najslavniju ličnost španske književnosti“, autora koji je stvorio jednog od najpoznatijih književnih likova svih vremena — Don Kihota.

Svetski dan knjige obeležava se 23. aprila upravo u čast Servantesa i Šekspira, jer se dugo verovalo da su obojica umrli tog datuma 1616. godine. UNESCO je 1995. godine proglasio 23. april Svetskim danom knjige i autorskih prava.

Miguel de Cervantes Saavedra

Miguel de Cervantes fue un escritor, poeta y dramaturgo español, nacido en 1547 en Alcalá de Henares, España. Se le considera el autor más importante de la literatura española y uno de los más destacados de la literatura universal. Es conocido principalmente por su novela **Don Quijote**, considerada la primera novela moderna.

Su vida fue muy dura e interesante. Fue soldado, participó en la batalla de Lepanto y más tarde fue capturado por piratas, pasando cinco años en cautiverio en Argel. Tras regresar a España trabajó en diversos oficios, pero nunca dejó de escribir.

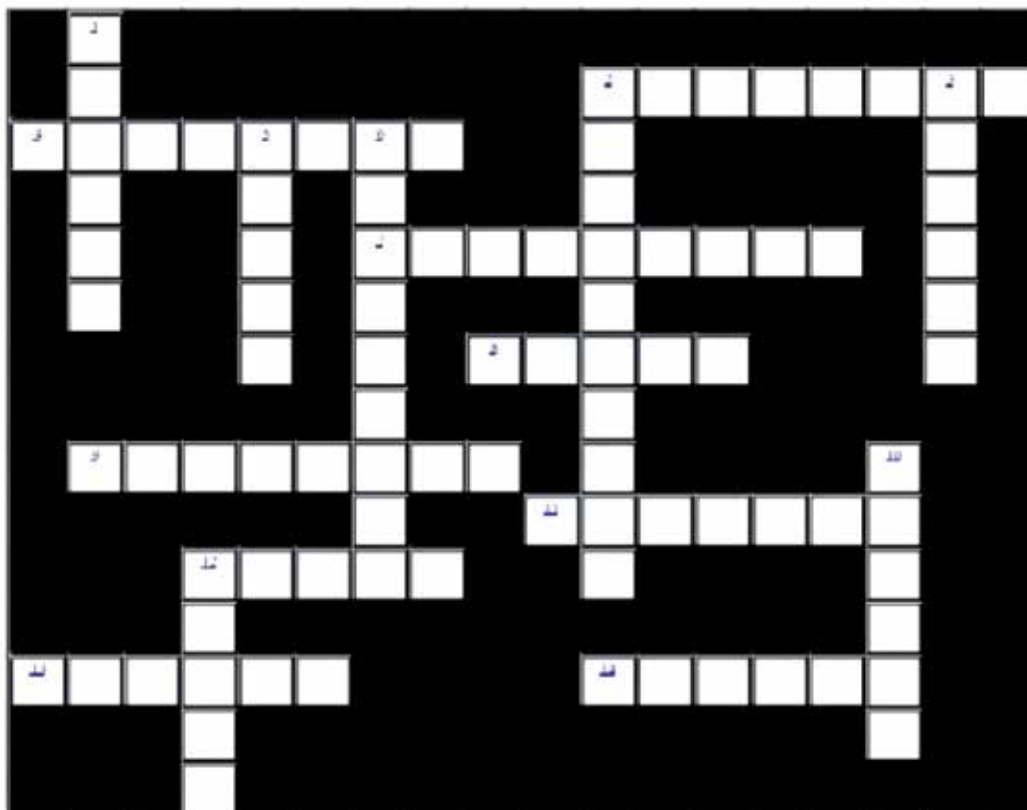
La biografía más relevante de Cervantes lo describe como “la figura más importante y célebre de la literatura española”, creador de uno de los personajes literarios más famosos de todos los tiempos: Don Quijote.

El **Día Mundial del Libro** se celebra el 23 de abril precisamente en honor a Cervantes y William Shakespeare, ya que durante mucho tiempo se creyó que ambos murieron en esa fecha en 1616. La UNESCO proclamó en 1995 el 23 de abril como Día Mundial del Libro y del Derecho de Autor.

Comprobación de lectura de Don Quijote

Crucigrama

Pistas:

1. Establecimiento en el que se da hospedaje a viajeros.
2. Región de España de donde procede Don Quijote.
Género literario que lleva a la locura a Don Quijote.
3. Enfermedad mental que padecía Don Quijote.
4. Persona que llevaba las armas del caballero y le preparaba los caballos.
5. Combate entre dos caballeros.
6. Nombre del caballo de Don Quijote.
7. Autor de Don Quijote de la Mancha.
8. Parte de la armadura de un caballero que resguardaba la cabeza y el rostro.
9. Amor platónico de Don Quijote.
10. Construcción contra la que luchó Don Quijote creyendo que era un gigante.
11. Persona de sangre noble, aunque pertenece al estamento más bajo de la escala nobiliaria.
12. (Al revés) Establecimiento situado en caminos y despoblados en el que antiguamente se daba hospedaje a los viajeros.
(Al revés) Arma blanca de gran longitud muy utilizada en los combates entre caballeros
13. Nombre de pila de Don Quijote.
14. (Al revés) Género literario al que pertenece la obra Don Quijote de la Mancha.

Natalija Radović

Sirano de Beržerak

Darko Miletić

Viteška tradicija posebno je bila omiljena među francuskim piscima u vreme romantizma. Prisetimo se samo Diminijevih musketara. U francuskoj književnosti podvode se pod zanimljivim imenom: les romans de cape et d'épée, iliti u prevodu romani o plaštu i maču. Iako je ovaj književni rod početkom XX veka gotovo odsutan, jer se Francuzi i dalje oporavljaju od gorkog poraza koji su im zadali Prusi 1870. godine, izdvojio se jedan pisac koji se latio zadatka da obasja sumorno nebo francuske književnosti. Bio je to Edmond Rostan (Edmond Rostand), koji je 1897. godine na zamrlu scenu francuskog pozorišta izveo milog Sirana de Beržeraka (Cyrano de Bergerac). Sirano je zaista postojao u XVII veku, ali ne kao musketar, već takođe kao pisac. Puno ima mu je bilo Savinien de Cyrano de Bergerac, koji je svojim delima utabao put sajans-fikšnih romanima, u svom romanu u kojem opisuje put na mesec. U istorijskim spisima ostaće poznat i kao učesnik u opsadi Arasa, glavno čvorište komada.

Rostan se podrobno dokumentovao o vremenu u kome je živeo istorijski Sirano, kojima uostalom i obiluje priča o junaku velikog nosa: tu je Rišelje, namesnik u vreme

Luja XIII, Madlen Roben (Roksana) je uistinu Siranova rođaka, pravog imena Madlen Robino, kao dekor jedne od scena poslužice i vremenom uništena kula Nel. Zatim, opsada Arasa tokom koje se odvija ceo četvrti čin, bila je jedna od etapa Tridesetogodišnjeg rata, a Molijer je zaista „pozajmljivao“ od Sirana pisca.

Lik Sirano de Beržerak u sebi sažima osobine koje su nepojmljive za uvreženu predstavu o hrabrim musketarima: jednako je čovek od duha koliko čovek od mača, izuzetno spretn u opisivanju stvarnosti kroz stihove, kojom dobija naklonost okoline. U njemu se prepliću i izuzetne moralne vrline: ne mari za počasti ni bogatstvo, izdaje prijatelja mu je stran pojam, neustrašiv je. Ni priroda nije štedela na njemu: pored naočite pojave, posebno ga je obdaruila groteskno velikim nosom, razlog njegove preterane nesigurnosti u sebe kada je reč o ženama. Ono što ga krasi je i njegovo gaskonsko poreklo, kog je bio i stvarni Sirano. Može li se Siranov veliki nos poimati kao znak njegove umne nadmoći u odnosu na ostatak sveta ili odraz njegove izuzetnog fizičkog i mentalnog zdravlja? Verovatno oboje, budući da je Sirano lik koji se samouvereno nameće u svim segmentima društvenog života.

Nasuprot njemu stoji mladi Kristijan, veoma lep musketar, koji se nikako ne može pohvaliti umećem s rečima. Služeći u korpusu Gaskonaca, Sirano i Kristijana spaja iskreno prijateljstvo. Srce oba drugara osvaja Roksana, mlada plemkinja koja je potajno zaljubljena u Kristijana, ali koja kod ljudi ne podnosi intelektualnu prosečnost. Iako do ušiju potajno zaljubljen u Roksanu, Sirano se odlučuje na neobičan korak: ustupice je Kristijanu, zapravo pomoći će mu da je osvoji pozajmvši mu svoju jezičku virtuoznost. U nizu zanimljivih komičnih obrta, možda je najlepši onaj kada u vrtu Roksanine kuće, pritajen došaptava Kristijanu šta treba da kaže. Nesvesna ove igre, Roksana spoj lepote lica i duha uzdiže do ideala muškarca XVII veka.

Međutim, dok se kreće kroz činove i scene, čitalac ne može a da se ne zapita u koga je Roksana sada zaista zaljubljena: da li u Kristijana ili u Sirana? Dalji tok komada daće nam konačan odgovor. Ono što je sigurno, jeste da je svaki od troje likova od ljubavi dobio koliko je i izgubio, svako na svoj način, da su se fizička privlačnost i duhovna veza među likovima isprpletali do mere dok se konačno ne razmrse pred kraj petog čina.

Čitati i izvoditi Sirana nikad nije izašlo iz aktuelnosti. Ovaj simpatični nosonja simbol je slobode, a iznad svega vernog prijatelja, onakvog kakvog vam želimo u životu.

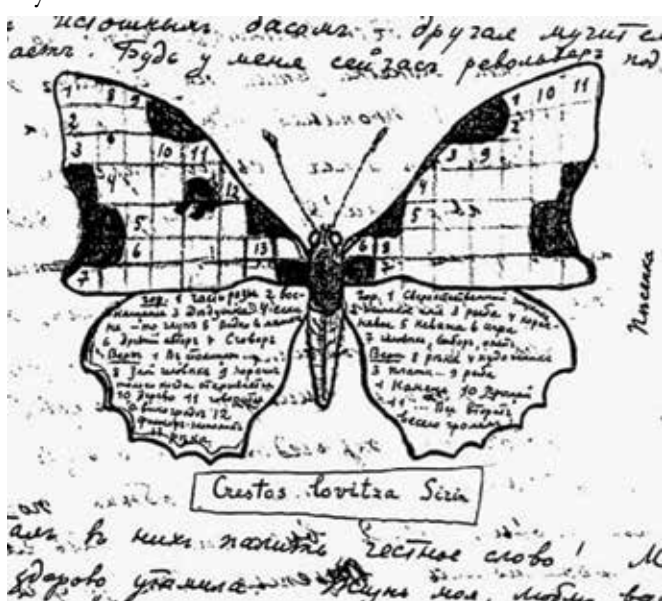

Писатель, который любил бабочек

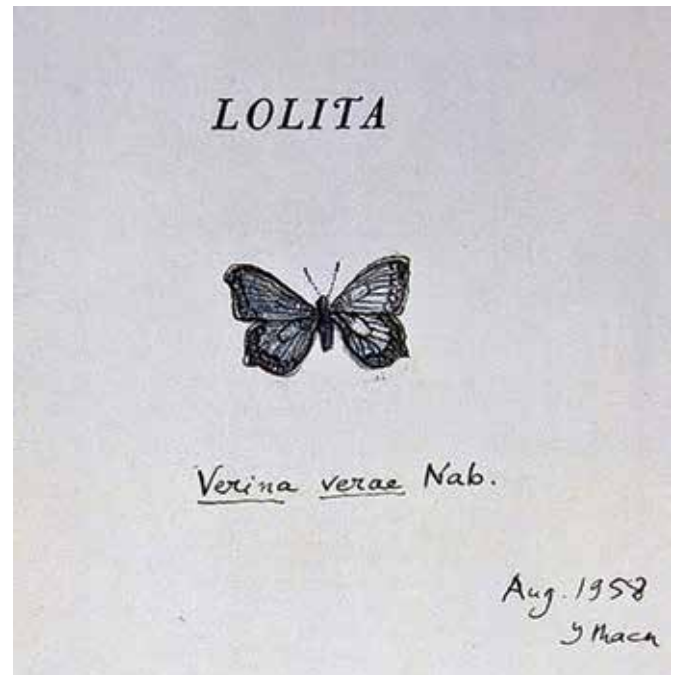
Nada Milićević

Имя Владимир Набоков известно всему миру благодаря его романам и рассказам. Однако далеко не все знают, что знаменитый писатель был ещё и талантливым учёным-энтомологом. Особенно его увлекали бабочки, и любовь к ним сопровождала Набокова всю жизнь.

Первую бабочку будущий писатель поймал в шесть лет в семейном имении Выра под Санкт-Петербургом. Это был красивый махаон. С тех пор интерес мальчика к удивительным насекомым только рос. Уже в восемь лет он с увлечением читал энциклопедию «Бабочки Британии» и раскрашивал изображения редких видов. Большую роль в этом сыграл отец Набокова, который интересовался наукой и собирал книги. Благодаря домашней библиотеке Владимир рано начал серьёзно изучать бабочек.

С годами увлечение превратилось в настоящее научное дело. Набоков разработал собственный способ исследования узоров на крыльях насекомых. Он внимательно изучал каждую чешуйку крыла под микроскопом, сравнивал линии и пятна и создавал

подробные описания. Такой метод требовал огромного терпения и внимательности. Сам писатель признавался, что работа с бабочками приносила ему настоящее счастье, хотя и сильно утомляла.

Набоков восемь лет работал в музее Гарвардского университета, написал 19 научных работ по энтомологии и собрал более четырёх тысяч экземпляров бабочек. Сегодня его коллекция хранится в Швейцарии. Учёные настолько ценили вклад писателя в науку, что даже назвали в его честь род бабочек «Nabokovia».

Бабочки занимали важное место не только в научной деятельности Набокова, но и в его литературе. Исследователи подсчитали, что он упоминал их в своих произведениях более пятисот раз. Для писателя бабочки стали символом красоты, свободы и лёгкости. Они часто появляются на страницах его рассказов и романов, иногда как важная деталь, а иногда почти незаметно. Он даже задумывал большую научную работу – «Бабочки в искусстве». Этот труд должен был описать все упоминания об этих существах в изобразительном искусстве. От Древнего Египта до эпохи Возрождения. Писатель не просто хотел отдать дань уважения крылатым музам, он мечтал проследить эволюцию видов.

Познакомиться с «бабочками Набокова» можно в его же рассказах *Рождество*, *Пилльграм* и *Удар крыла*.

„Tako se teško živi, tako se kratko živi, pa još polovica tog teškog i kratkog života nam prođe u mržnji i nesporazumima.

Oh, ugasite mržnju! Ljudi su nama potrebni i nikako se, nikako se ne može živjeti bez opraštanja.

Svi su mi ljudi i te kako potrebni. Svi, od one starice koja me je primila na ruke kad sam došao na svijet, pa do onog nepoznatog prolaznika, koji će, kad mene budu nosili na neko groblje neki ljudi, skinuti kapu i prekrstiti se i zaželjeti mi vječni mir i laku zemlju.

Vječni mir! - kako je dobra i velika i lijepa ta želja! O nepoznati dobri čovječe, blagodaram ti za tu želju tvoju!

Živite i borite se kako najbolje umijete, molite se Bogu i volite svu prirodu, ali najviše ljubavi, pažnje i saučesća ostavite za ljude, ubogu braću svoju, čiji je život nestalni pramen svijetla između dviju beskonačnosti.

Volite ljude, često im pomozite i uvijek ih požalite, jer su nam svi ljudi potrebni.”

Ivo Andrić, „Ex Ponto”

KREATIVNOST

Andrea Vujanac

Feminism: A Movement for Equality and Women's Rights

Jana Lađević

Introduction

Feminism is a **social, political, and cultural movement** that advocates for the **equality of all genders**, with a particular focus on addressing the historical and ongoing disadvantages faced by women. At its core, feminism seeks to dismantle systems of patriarchy—structures where men hold primary power in society—and promote equal rights, opportunities, and respect for women in all aspects of life. It is not, as some misconceptions suggest, about elevating women above men, but rather about creating a world where gender does not limit one's potential or freedoms.

The roots of feminism lie in centuries of inequality. Throughout history, women have been denied basic rights such as education, voting, property ownership, and bodily autonomy. Feminism emerged as a response to these injustices, driven by the belief that women deserve the same human rights as men. Today, it remains vital because gender disparities persist globally, from wage gaps and workplace discrimination to violence against women and limited access to healthcare. This essay explores the origins of feminism, its key waves and movements, influential figures who shaped it, and why it continues to matter in the modern world.

Why Feminism Exists: Addressing Systemic Inequality

Feminism exists because societies worldwide have long operated under patriarchal norms that privilege men and marginalize women. In many cultures, women were historically viewed as property, confined to domestic roles, and excluded from public life. For instance, in ancient civilizations like Greece and Rome, women had limited legal rights and were often under the guardianship of male relatives. During the Middle Ages and Renaissance in Europe, women were barred from higher education and professions, reinforcing the idea that their primary value was in marriage and motherhood.

The Enlightenment era in the 18th century began to challenge these ideas, with philosophers questioning traditional hierarchies. However, it was the Industrial Revolution in the 19th century that highlighted stark inequalities: women worked in factories under exploitative conditions but *earned less* than men and had no political voice. Feminism arose to combat these issues, arguing that gender-based discrimination is not natural but socially constructed. It emphasizes that equality benefits everyone—stronger families, economies, and societies emerge when women are empowered.

Beyond historical context, feminism addresses contemporary problems. According to global data, women still earn about 82 cents for every dollar men earn in similar roles, and they are disproportionately affected by poverty, domestic violence, and lack of reproductive rights. In regions like parts of the Middle East and South Asia, cultural practices such as child marriage and honor killings persist. Feminism pushes for legal reforms, cultural shifts, and education to eradicate these inequalities, making it a crucial force for human progress.

The Waves of Feminism: Key Movements for Change
Feminism has evolved through several “waves,” each building on the last and addressing new challenges.

The first wave (late 19th to early 20th century) focused primarily on legal rights, especially suffrage—the **right to vote**. In the United States and Britain, women campaigned tirelessly against laws that treated them as second-class citizens. The Seneca Falls Convention in 1848 marked a pivotal moment, where activists drafted the Declaration of Sentiments, demanding equal rights. This wave culminated in milestones like the 19th Amendment to the

U.S. Constitution in 1920, granting American women the vote, and similar victories in other countries.

The second wave (1960s–1980s) expanded the fight to include workplace equality, reproductive rights, and challenging gender roles. Influenced by the civil rights movement, it addressed issues like the “glass ceiling” in careers and the objectification of women in the media. Key achievements included the legalization of birth control and abortion in many places, as well as anti-discrimination laws. This wave popularized the slogan “*the personal is political*”, highlighting how private issues like housework and sexuality were tied to broader power structures.

The third wave (1990s–2000s) embraced diversity and intersectionality, recognizing that feminism must account for race, class, sexuality, and other identities. It challenged the second wave's focus on middle-class white women and incorporated global perspectives, such as fighting against female genital mutilation in Africa or advocating for LGBTQ+ rights.

Today, we are in the **fourth wave** (2010s–present), amplified by social media through movements like #MeToo, which exposed *sexual harassment* worldwide, and #TimesUp, pushing for accountability in industries like Hollywood. This wave emphasizes inclusivity, transgender rights, and global issues like climate change's disproportionate impact on women in developing countries.

Important Figures in the Feminist Movement

Feminism's progress owes much to visionary individuals who risked their lives and reputations for change.

Mary Wollstonecraft (1759–1797), often called the mother of feminism, wrote *A Vindication of the Rights of Woman* (1792), arguing that women should receive education equal to men to become rational, independent citizens. Her

work laid the intellectual foundation for future feminists.

Sojourner Truth (1797–1883), a former enslaved woman, delivered her famous “*Ain’t I a Woman?*” speech in 1851, highlighting the intersection of race and gender. As an abolitionist and women’s rights advocate, she showed how Black women faced double discrimination.

Susan B. Anthony (1820–1906) and **Elizabeth Cady Stanton** (1815–1902) were leaders in the U.S. suffrage movement. Anthony was arrested for voting illegally in 1872, drawing attention to women’s disenfranchisement, while Stanton co-organized the Seneca Falls Convention and pushed for broader reforms.

In the second wave, **Betty Friedan** (1921–2006) authored **The Feminine Mystique** (1963), critiquing the ideal of the happy housewife and sparking widespread discussion. **Gloria Steinem** (born 1934), a journalist and activist, co-founded Ms. Magazine and advocated for reproductive rights.

Globally, **Simone de Beauvoir** (1908–1986), a French philosopher, wrote *The Second Sex* (1949), famously stating, “*One is not born, but rather becomes, a woman,*” emphasizing social conditioning over biology.

Modern icons include **Malala Yousafzai** (born 1997), who survived a Taliban assassination attempt for advocating girls’ education in Pakistan and became the youngest Nobel Peace Prize winner in 2014. **Tarana Burke** (born 1973) founded the #MeToo movement in 2006 to support survivors of sexual violence, which went viral in 2017.

These figures, among many others, demonstrate feminism’s diversity—from intellectuals and activists to survivors and leaders—who have propelled the movement forward.

The Ongoing Importance of Feminism

In 2026, feminism remains essential as new challenges arise. The COVID-19 pandemic exacerbated inequalities, with women bearing more unpaid care work and job losses. Digital spaces have introduced cyber-harassment and deepfakes targeting women. Moreover, backlash against feminism, often labeled as “radical,” underscores the need for continued advocacy.

Feminism’s impact is undeniable: it has led to more women in leadership, like heads of state in countries such as New Zealand and Finland, and policies promoting gender parity. Yet, true equality requires ongoing effort—educating boys and men as allies, supporting intersectional approaches, and addressing global disparities.

Conclusion

Feminism is not just a historical relic but a living movement that fights for a fairer world. From its origins in challenging patriarchal oppression to its modern waves tackling diverse issues, it has transformed societies. Through

the courage of figures like Wollstonecraft, Truth, and Yousafzai, feminism reminds us that equality is a human right worth pursuing. For students and readers today, understanding feminism means recognizing our shared responsibility to build an inclusive future where everyone, regardless of gender, can thrive. By supporting women’s rights, we uplift all of humanity.

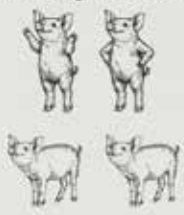
Jana Ladević

daily news

four legs good,
two legs better

Two are better

All animals are
EQUAL

but some are more
EQUAL
than the others

Luka Bogdanović

ŽIVOTINJSKA FARMA

Simboli diktature, manipulacije i lažne slobode

SIMBOLI DIKTATURE:

MASA KOJA SLEPO SLEDI	ISCRPLJENI RADNI NAROD	LAŽNA SLOBODA
SVA PRAVILA SU PROMENJENA		

Milica Belić

„SVE ŽIVOTINJE SU JEDNAKE, ALI SU NEKE JEDNAKIJE OD DRUGIH“

Mila Amanović

Revolucija je počela na četiri noge, a završila se na dve

1945

Sve životinje su jednake...

Četiri noge dobre. Dve noge bolje

Taša Lukić

The eyes that see me, the eyes that hear me

Marta Vratonjić

Mind wide open,
Mouth sealed shut.

Too afraid of a mistake,
A slip up.

I can't look, I can't listen, I can't utter a single sound.

Panic floods my bones.

He is coming.
The Lord is coming.
Soon.

Father told me, "Tell no lies, my child."
Without a second thought that it might save my pitiful life.

It is too late now.
He has invaded my mind.

It hurts.

Knowledge. A concept all humans crave which penetrated
the deep caves inside my head and filled it with poison.

I know everything.
I know everything.

All of Earth's stories unfolded inside my head within a
second.
Freezing me,
Killing me.

It is best to stay clueless,
It might save your life.

I was a fool.
Such a fool.

I wanted that power,
Now I have to pay the ultimate price.

With cold, sweaty hands I managed to do one last thing
before I suffered a fate worse than death.

He looked at my lifeless form on the ground with
accomplishment.
Walked away,
With a piece of my brain.

Marta Vratonjić

Drugovi,

okupili smo se danas ne samo da govorimo o slobodi, već da razumemo njenu cenu. Predugo smo živeli u svetu u kojem je naš rad bio uziman zdravo za gotovo, a naši životi vredeli samo dok smo bili korisni.

Davali smo mleko, jaja, snagu, vreme, davali smo sve što imamo, a zauzvrat dobijali tek toliko da preživimo. Nije li upravo takav poredak bio temelj sistema protiv kojeg smo ustali?

Ali revolucija nije samo trenutak pobune.

Ona je ideja.

Ona je obećanje jednakosti.

Obećanje da niko neće iskorišćavati drugoga i da će plodovi rada pripadati onima koji rade.

Svi smo verovali u to.

Verovali smo u jednostavne istine koje su nas ujedinile, da smo drugovi, da je jedinstvo snaga i da zajednički neprijatelj ne sme da nas podeli.

Ipak, drugovi, istorija nas uči da ideali nisu dovoljni.

Ideali se mogu promeniti, ne silom, već rečima.

Rečima koje umiruju.

Rečima koje zastrašuju.

Rečima koje ponavljamo dok ne zaboravimo šta su nekada značile.

Jer propaganda ne više, ona šapuće.

Ona nas podseća na strah od prošlosti.

Ona nas ubeduje da je poslušnost stabilnost.

Ona nas navodi da poverujemo da su žrtve nužne, i da je nejednakost zapravo zaštila zajednice.

Zato vas pitam:

Ko kontroliše istinu kada se pravila menjaju?

Ko određuje šta je pravedno kada se slogani pojednostave?

Ko govori u ime svih, a da nikada ne bude preispitan?

Snaga zajednice ne leži samo u veri, već u svesti.

U sposobnosti da pamtimo zašto smo počeli. U hrabrosti da prepoznamo kada nas reči oblikuju više nego činjenice.

Ne govorim vam da odbacite jedinstvo, jer bez jedinstva nema snage.

Ali govorim vam da ga čuvate mudro.

Da ga gradite na razumevanju, a ne na slepoj lojalnosti.

Na odgovornosti, a ne na strahu.

Jer prava jednakost nije slogan koji ponavljamo, već vrednost koju branimo.

Zato zapamtite:

Mi smo odgovorni za sistem

koji gradimo.

Mi smo čuvari njegovih ideala.

I samo od nas zavisi hoće li sloboda ostati stvarnost, ili postati još jedna parola koju ponavljamo.

Hvala vam.

Sofia Trifunović

Sofia Trifunović

— Emotions —

1. neutral

2. confident

3. open-eyed

4.

pouting

5.

scathing

6.

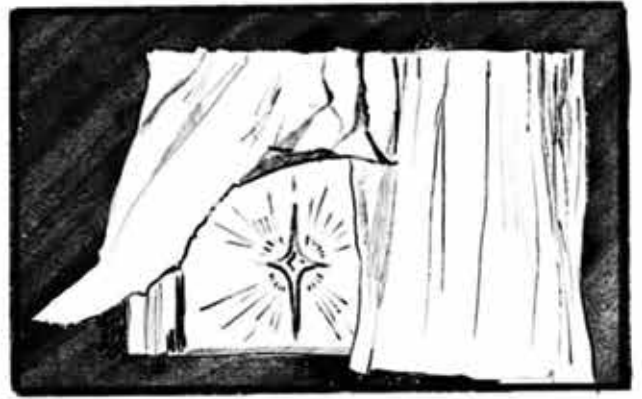

screaming

Sofia-Nikol Golovina

1

2

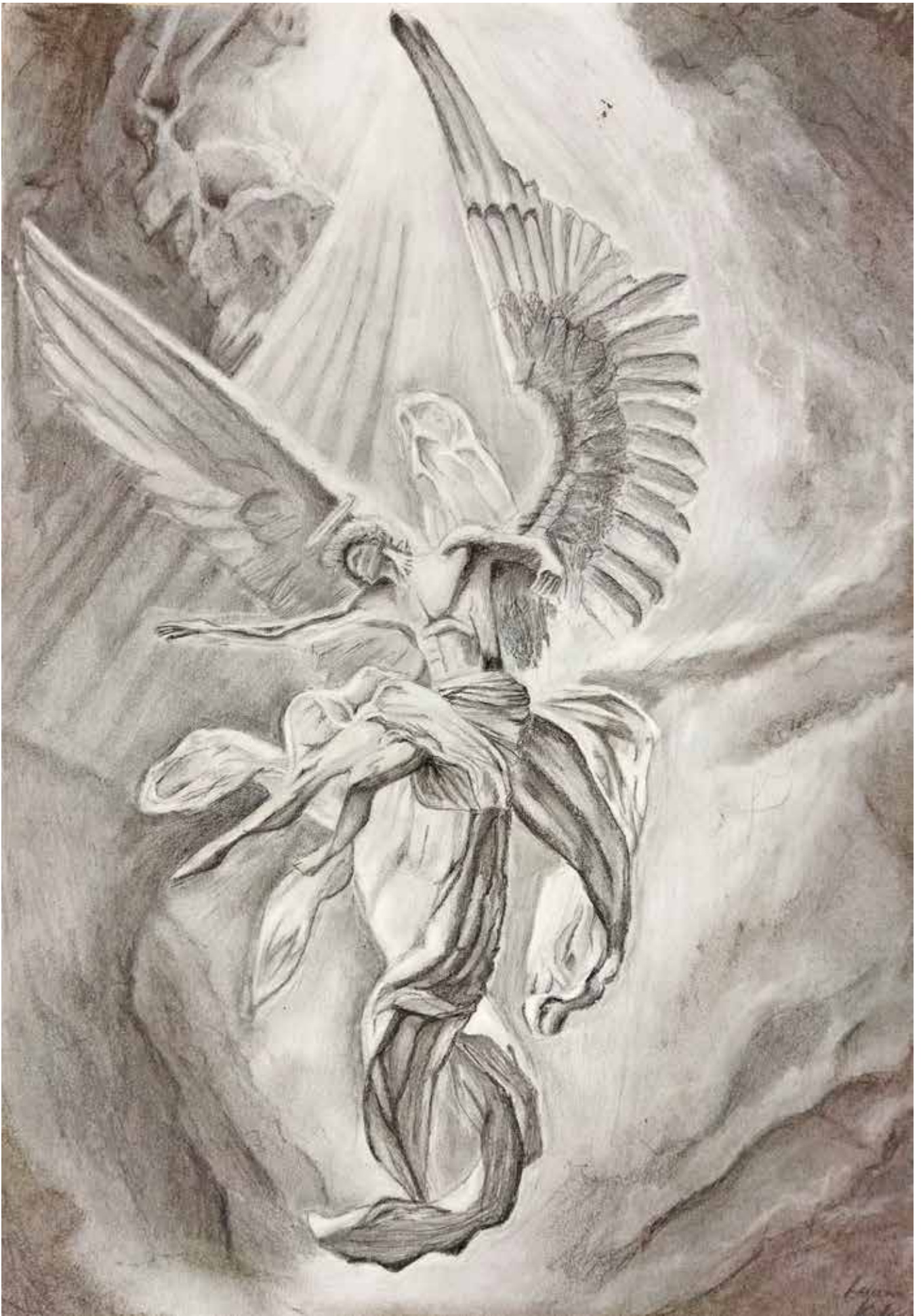

3

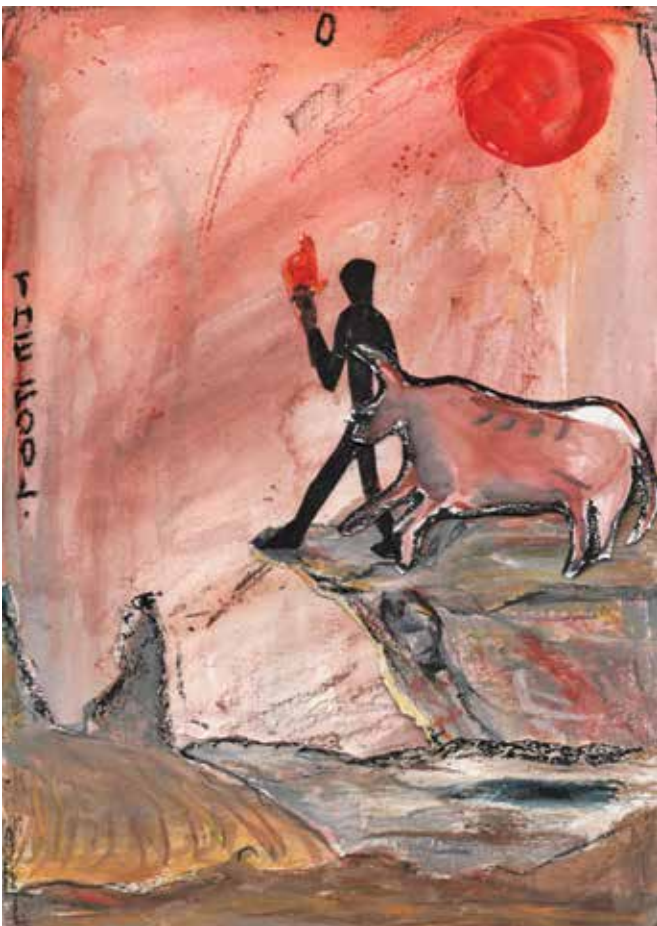
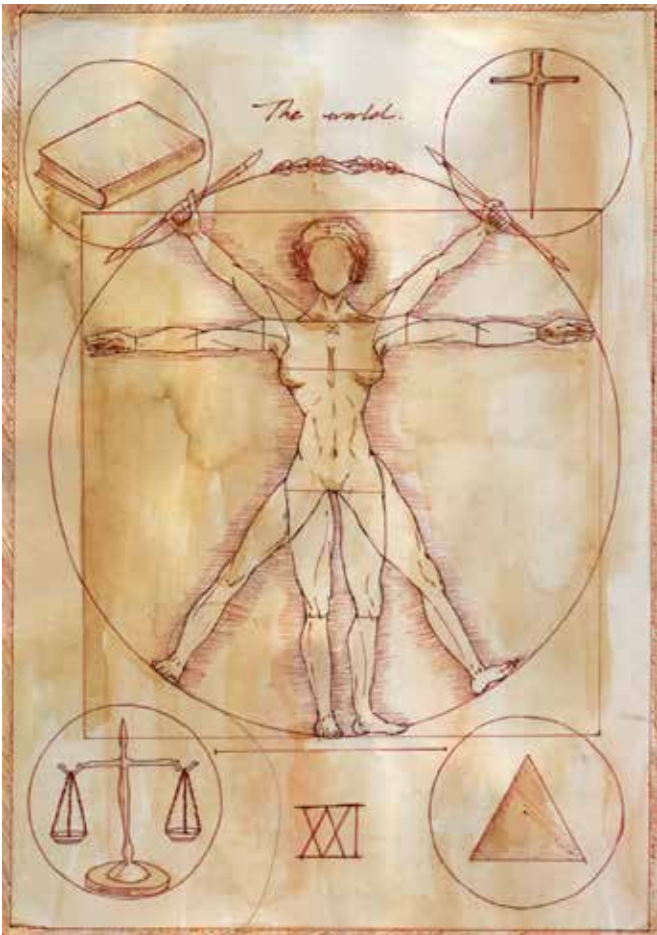

4

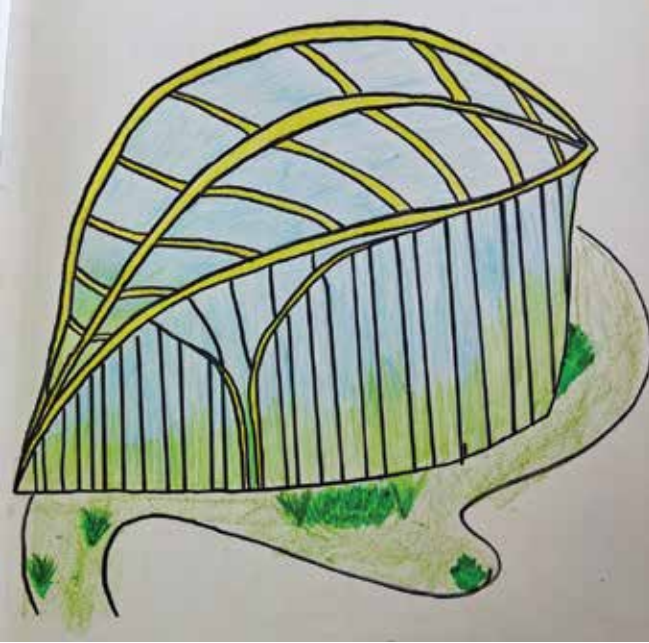

Lana Kokir

Feixu Lei

Emma Vujić

Jana Ladević

Daria Melnikova

Daria Velt

Jana Lađević

Sofia Nikol Golovina

Jana Lađević

Magdalena Mitrović

Lana Kokir

Anastasiia Deliagina

Sofia Nikol Golovina

Sofia Nikol Golovina

Stanislava Podrobnjak

Šta bi se desilo da Zemlja prestane da se okreće?

Petar Tolimir

Među svim svojstvima naše planete koja uzimamo zdravo za gotovo, retko koje je toliko sveprisutno koliko sama Zemljina rotacija. Smena dana i noći, oblik okeana, putanje vetrova, čak i magnetno polje koje nas štiti od kosmičkog zračenja; sve to postoji upravo zato što se Zemlja jednom u dvadeset četiri sata okrene oko svoje ose. Iako se ova tiha i neprekidna rotacija čini kao nevažan deo naše svakodnevice, pretpostavka da je ona suštinski nebitna brzo pada kada zamislimo svet u kome se ona ne dešava. Ovaj članak neće dati odgovor na fizički nemoguć scenario, ali će vam verovatno otkriti koliko mnogo na ovoj planeti zavisi od jednog jedinog svojstva koje retko primećujemo.

Najpre treba reći nešto o čemu malo ko razmišlja kada zamisli ovakav scenario. Iako toga nismo svesni, površina Zemlje na ekvatoru putuje brzinom od oko 1670 kilometara na sat, što je približno dvostruko brže od putničkog aviona. Razlog što ne osećamo ovo kretanje jeste činjenica da se zajedno sa površinom kreće i sve ostalo: atmosfera, okeani, zgrade i mi sami. Međutim, ako bi se planeta iznenada zaustavila, sve što nije čvrsto vezano za stenovitu podlogu nastavilo bi da se kreće po inerciji. Vetrovi nadzvučne brzine pomeli bi gradove, dok bi se okeani slivali prema istoku stvarajući cunamije neviđenih razmera. Ovaj efekat ne bi bio podjednako jak svuda, pošto što se više približavamo polovima, to je brzina kojom se površina kreće manja, pa bi neko ko bi se zatekao tačno na Severnom polu jedva i da bi primetio promenu. Ipak, pretpostavimo čisto radi argumenta da su čovečanstvo i Zemlja nekim čudom preživeli prvobitnu katastrofu. Kako bi izgledala naša planeta u godinama koje slede?

Prva velika promena ticala bi se same smene dana i noći. Pošto bi Zemlja i dalje obilazila Sunce, ono što danas zovemo "dan" potpuno bi izgubilo svoj smisao. Jedan dan na ovakvoj planeti trajao bi tačno onoliko koliko traje godina, što znači šest meseci neprekidne svetlosti, a zatim šest meseci potpune tame. Dnevna strana planete bi se mesecima neprekidno zagrevala do ekstremnih temperatura, dok bi se noćna polako spuštala duboko ispod nule. Ipak, ovi ekstremi ne bi bili potpuni, pošto bi atmosfera snažno strujala iz toplijih u hladnije oblasti, donekle ujednačujući temperature. Slično ponašanje primećujemo na Veneri, čija je rotacija toliko spora da se u praktičnom smislu može smatrati zanemarljivom, ali čija gusta atmosfera ipak uspeva da prenese deo toplote sa osvetljene na mračnu stranu planete.

Možda i najlepša posledica ovog misaonog eksperimenta tiče se okeana. Naime, Zemlja nije savršena kugla. Zbog rotacije, naša planeta je na ekvatoru oko dvadeset jedan kilometar šira nego što je između polova, i okeani prate ovo ispupčenje. Bez rotacije, ovog ispupčenja više ne bi bilo, te bi se voda postepeno slivala prema polovima. Konačan rezultat ovakvog rasporeda bila bi planeta čiju geografiju jedva da možemo i da zamislimo: dva velika polarna okeana odvojena jednim ogromnim, neprekinutim pojasom kopna oko ekvatora. Umesto kontinenata kakve danas poznajemo, pojavio bi se pravi superkontinent koji bi obavijao celu planetu.

Sa biološke strane, posledice bi bile podjednako duboke. Skoro svaki organizam na Zemlji, od cijanobakterija pa do nas samih, u sebi nosi unutrašnji časovnik usklađen sa smenom dana i noći, u takozvanom cirkadijalnom ritmu. On nije puka navika već je duboko ugrađen u biohemiju živih bića, te bi bez spoljašnjeg ritma kome bi se mogao prilagoditi izgubio veliki deo svoje funkcije. Pored toga, mnoge životinje koriste magnetno polje za orijentaciju, pa bi ptice selice, morske kornjače i određene vrste insekata u potpunosti izgubile svoje rute. Plime sa druge strane ne bi potpuno nestale, pošto bi Mesec i dalje vršio svoj gravitacioni uticaj, ali bi njihov ritam bio dramatično usporen, a obalni ekosistemi koji se oslanjaju na svakodnevni dolazak vode verovatno ne bi opstali.

Shodno drastičnim promenama iz ovog hipotetičkog scenarija, rotacija Zemlje nije samo razlog što imamo dan i noć, već je naizgled neprimetna karakteristika koja održava klimu, geografiju, magnetno polje, biološke ritmove, čak i sam oblik naših kontinenata. I baš zbog toga što tu vrtnju retko primećujemo, vredi sebi povremeno dozvoliti da zamislimo svet bez nje. Tek tada nam i prividno trivijalna svojstva sveta koji nas okružuje otkrivaju svoju pravu težinu.

Sofia Nikol Golovina

Leo Rabinovic Petrovic

4A

Школска 2025/2026.

4B

Школска 2025/2026.

Bakić Ema - najbolji simultani prevodilac za ruski i srpski, a za španski je dobila republičku nagradu. Voli da crta, dizajnira, umetnost je njen prvi izbor, u skladu sa tim upisuje design management na fakultetu Universidad Europea u Madridu.

Balać Sofia - meditaranska princeza, rođena u Italiji, a studiraće na IE fakultetu u Španiji, omiljeni predmet joj je ESS... Njenu prefinjenu lepotu su primetili svi, a divno ponašanje, učenje, izuzetne radne navike, samo su istakli kompletnost. Congratulazioni, Sofia!

Ćumurija Mateja - naš glumac, pekar u predstavi Into the woods, ministar u Gospođi ministarki, razmaženi sin u engleskom komadu. Ko ga ne poznaje rekao bi da je Amerikanac – što potvrđuje i kostim Trampa na ovogodišnjem maskenbalu. Uvek spreman za debatu na razne teme, naročito za ljubavne savete zainteresovanim slušaocima. Studiraće farmaciju na American College of Greece.

Dangubić Simon – naš jazz pijanista, ukrao je mnogo srca. Pridružio nam se u trećoj godini, ali smo se odmah prijateljili. Studiraće arhitekturu u Londonu. Deo njegovog izuzetnog portfolia smo videli u školskom časopisu.

Dolgova Elena – voli da putuje i upozna se sa novim kulturama. First lady with Mateja Trump, čeka ostvarenje američkog sna. Budući lekar, sadašnji savetnik za pisanje aplikacija, impresivnog volonterskog staža. Fina i vaspitana devojčica.

Đelić Stefan – najbolji drug generacije u oštroj konkurenciji, odmeren, pristojan, old school, ponašnje English style. Britanac po temperamentu, a strastveni košarkaš na terenu svaki slobodan trenutak je koristio da se bavi sportom.

Iazvinskii Aleksei – He has a favorite exam drink. Sa impozantnom kolekcijom patika i autentičnim stilom i neizmernom ljubavlju prema baksetu, trojke ubacuje i u kroksicama.

Ilić Andrija – Naš sportista, polumaratonac, košarkaš, glumac. Dani Zuko u predstavi Grease, Života u Stopama gospodina Nušića. Voli filozofiju, a pored toga nagrađivan iz istorije i italijanskog jezika. Obožava kafu, i ima potpuno neočekivani nadimak Dejvid. Studiraće, kriminologiju na Katolici. Životni moto libertas per disciplinam. Omiljeni predmet sociologija. Nosilac Vukove diplome.

Janković Nenad – optimista bez granica. Uvek spreman da pomogne. Siguran u sebe a iza toga stoji ogromna podrška porodice i prijatelja... Divan i pristojan momak ostavlja utisak gde god se pojavi.

Jovanović Iskra – iskričave lepote, voli healthy life, voli psihologiju. Ima divan stil, odmerena i elegantna uvek ostavi utisak na sve prisutne.

Kaplarević Martina – uvek najlepše obučena, trendseterka. Buduća pravница je izabrala ovo zanimanje da bi mogla da brani nedužne i popravi sistem, koji je često nepravedan. Robin Hood savremenog doba. Omiljeni predmet srpski.

Karanović Relja – Izuzetan mladić, finih manira. Nosilac Vukove diplome. Glumac, gospodin, ima najbolji recept za mafine, narator i scenarista predstave “Into the woods”, Bill u Mamma mia, Ninković u Gospođi ministarki, Milisav u Sumnjivom licu, Doody u Grease, Branislav Nušić i večeras samo za vas, Radovan III.

Knežević Mila – posvećena i saradljiva učenica, uvek spremna da pomogne drugovima i drugaricama oko nastavnih materijala. Strudiraće EU Business school u Barseloni. Omiljeni predmet Serbian A literature što je pokazala izuzetnim radovima. Životni moto: jednom se živi zato ne čekaj savršen trenutak.

Koloskov Gleb – pridružio nam se naknadno. Nenametljiv, odgovoran i samostalan učinio je naše odeljenje zrelijim i kompletnijim.

Kopylov Andrei – pčela radilica, ne propušta priliku da stiče nova znanja i veštine. Dostojan sagovornik i pažljiv slušalac. Budući programer. Veoma je kreativan i ambiciozan.

Koval Egor – duhovit, brzo razmišlja, šarmantan, uvek dočeka sve sa toplim pozdravom. Vrlo brzo je progovorio srpski i sve nas iznenadio. Studiraće biznis u Holandiji.

Lečić Tamara – studiraće biznis menadžment na IE univerzitetu u Madridu, omiljeni predmet joj je matematika. Njen životni moto je „sve ili ništa, ali sa osmehom.“ Pamtićemo je kao predsednicu parlamenta, strogu i pravednu, organizatoriku mnogih CAS projekata, sposobnu i svestranu. Svetska putnica nam je donela divne priče sa egzotičnih lokacija.

Luković Andrej – mio i dobar, omiljen među nastavnicima i učenicima. Da je rođen u Italiji vidi se po njegovom stilu. Uvek besprekorno odeven. Kad se smeje, taj osmeh greje dušu. U najužem izboru za najboljeg druga generacije.

Matić Tara – veoma omiljena među vršnjacima. Često je predsednica odeljenja ili predstavica u parlamentu. Nasmejana i draga lagano prolazi kroz školski život, pokreće inicijative. Dobar organizator. Strudiraće EU Business school u Barseloni. Omiljeni predmet engleski. Moto – ne čini drugome, ono što ne želiš da neko čini tebi.

Milovanović Relja – gradski šmeker, voli da se šali, pamtićemo ga po toplini i zagrljaju kojim je rešavao sve. Lagan pristup životu i inteligencija kod njega su uvek nekako bili u skladu.

Mirosavljević Ognjen – blistavi um, ali i uporan i naporan kako kaže njegova najbolja drugarica. Pametan, samouveren, budući inženjer. Pamtićemo njegove lekcije o vožnji.

Nikolić Bata – često je lebdeo između švedskog i srpskog. Gotovo svakodnevno su mu deca tražila da prevedu nešto. Kako se kaže na švedskom – ovo je divan, pristojan, dobar, pouzdan momak. Životni moto – lagan kao Ikea.

Pašagić Jana – Velika preduzetnica, osmislila svoj mini biznis – bedazzled proizvode, jezičar i sportista, uvek tu da pomogne, a najslada pomoć od nje su njeni čuveni browniji. Status takmičara dobila je od prve godine, nosilac Vukove diplome, u najužem izboru je za najbolju drugaricu generacije.

Pazman Zora – voli da nas počasti tortom ili nekom kaficom. Borkinja za pravdu, slobodoumna, svoja. Predsednica odeljenske zajednice četiri godine za redom. Kao glumica se oprobala tek od treće godine. Trener u Grease-u, Ljubinka Bobić u Stopama gospodina Nušića i Ru Stanislavs večeras samo za vas. Buduću studije nastavlja u Londonu.

Petrović Rabinovich Nanah – naša buntovnica i borac za ljudska prava. Nežna i posvećena svojim prijateljima, brend ambasador za bedazler, pamtićemo je po divnim putopisima, poljupcima, kafici...

Polamarchuk Alexey – zamišljen, razbarušene kose, ostavlja utisak naučnika, što potvrđuju i predmeti koje je odabrao na diploma programu.

Poselskaya Sophia – pasionirana istoričarka, što potvrđuju izuzetni radovi. Često je ozbiljna, ali njen osmeh vredi zaslužiti. Vešta je da pronađe potrebne podatke u cilju istraživanja i savladavanja gradiva. Buduća pravnik.

Preradović Bela – psihološkinja, buduća terapeutkinja, talentovana za fotografiju. Aktivistkinja je, borkinja za ljudska prava. Glumica, voli je scena, a ta ljubav je obostrana.

Radojičić Milan - sportista, budući Alkaraz, studiraće biznis u Filadelfiji. Životni moto „uspeh dolazi onima koji veruju i rade na svoj snovima“. Lep, visok, nasmejan...

Radujko Aleksa – večiti borac za učenička prava, zastupnik igranja fudbala na terenu, često predsednik odeljenja. Dobar je organizator i pokretač. Veoma je uključen u humanitarni rad. Studiraće u Atini.

Radulović Marko – duhovit momak, odlikuju ga odlični refleksi, još bolje kretanje. Kad želi, brzo i lako uči. Pridružio nam se u drugoj godini, kao Australian Open. Iako izgleda opušten, zapravo je veoma odgovoran i drži zadatu reč.

Radunović Lara – hrabra i odvažna, zna da proceni kako se postaviti u situaciji. Zanimljiv stil oblačenja sa najorginalnijim flašicama za vodu. Voli biologiju i potpuno joj je posvećena. Studiraće business administration u Madridu.

Radunović Uroš – Crnogorac, akademske izazov prihvata rado i sa uspehom rešava. Deo ekipe od prvog razreda BUNDA (akronim za dečake 4a). Na ispitima piše kao singerica.

Ristić Nađa – snalažljiva, druželjubiva, upadljivo lepa, brzo i lako se uklopila u naše društvo, osvojila simpatije svih. Omiljeni predmet srpski, a životni moto „sa osmehom kroz sve, jer tad postaje mnogo lakše“. Studiraće stomatologiju.

Starčević Andrea (STAX) – pravi kolače, ugostiteljka, svima voli da napravi iznenađenje, poštena i pravdoljubiva. Uvek je tu da pomogne, izuzetno pažljiva. Životni moto „always find balance in the chaos“. Studiraće gastronomiju i biznis menadžment na Culinary Institute of America u Njujorku. Omiljeni predmet biznis i menadžment.

Stupar Petra – sportistkinja, instruktorka klizanja, voli da tumači međuljudske odnose, priključila se orijentiring ekipi u četvrtom razredu veoma upešno. Samostalna je i saradljiva. Studiraće u Italiji inženjering i dizajn automobila.

Šarić Lara – uči sa lakoćom i postiže sjajne rezultate. U našoj školi je našla prave prijatelje i lepo se uklopila. Teško je reći koji joj je omiljeni predmet jer joj sve dobro ide. Studiraće biomedicinu u Holandiji.

Uhrin Strahinja – omiljeni predmet srpski zbog razredne, životni moto: iskoristi dan. Budući gradonačelnik.

Urošević Danilo – U Danila se uvek možemo pouzdati, osim možda da će poneti svoj pasoš na ekskurziju. Pravi prijatelj, omiljen učenik, pravedan i uvek iskren. Nikada ne dovodi druge u neprijatnu situaciju. Studiraće u Sloveniji.

Vasilić Aleksandar – IT stručnjak, urednik Sokolskih novina, daje nastavnicima čitalačke zadatke, voli japansku kulturu, nezamenljiv stage manager, treći razredni starešina u generaciji i sada, na kraju, možemo otkriti 007 agent. Studiraće CS na Univerzitetu Ajndhoven u Holandiji

Vesić Nađa – psihološkinja, objavljuje akademske članke, glumica i naučnica. Uvek je spremna za intelektualne izazove, poliglota (brzo i lako uči jezike), voli da čita i stalno je možemo videti sa novim knjigama. Studiraće psihologiju i lingvistiku na UCL.

Vučković Luka - omiljen među prvakinjama, ima impresivan staž na košarkaškom terenu. Studiraće u Španiji i veoma je strastveno posvećen pripremama za let u toplije krajeve.

Vukmirović Ivona – strast prema konjima je obeležila njen školski život. Pamtićemo je po divnom osmehu, toplini i nežnosti.

СР - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

373.5(497.11)

СОКОЛСКЕ новине : лист ученика Гимназије “Руђер Бошковић” /
главни и одговорни уредник Катарина Урошевић
. - 2003, бр. 1 (дец.)- . - Београд : Гимназија “Руђер Бошковић”
, 2003- (Београд : Скрипта Интернационал). - 22 cm